

**JUDECĂTORIA
BĂLȚI**

Republica Moldova, or. Bălți, str. Hotinului, 43
Email: jba@justice.md; Tel.: /+373 231/ 22 212
www.instante.justice.md

Rece

Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău,
str. Al. Lăpușneanu, nr. 28

Prin prezenta, Judecătoria Bălți sediul central, expediază în adresa Dumneavoastră cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din 26 august 2026 cu completarea din 08 octombrie 2026, depusă de lichidatorul SRL "Ixialia", în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în cadrul cauzei de insolvabilitate nr.2i-52/2023 intentată la cererea introductivă a SRL „Ixialia” privind intentarea procesului de insolvabilitate față de debitorul SRL „Auto-International”, actele pertinente ale cauzei de insolvabilitate și copia încheierii Judecătoriei Bălți sediul central nr.2i-52/2023 din 09 octombrie 2026 potrivit căreia s-a admis parțial cererea (cu completările ulterioare) pentru examinarea sesizării excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 28 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în partea referitoare la textul „constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege.

Judecător

Marina Tilipeț

Anexă:

copie/

1 volum, 224 file;

Copia încheierii Judecătoriei Bălți sediul central nr.2i-52/2023 din 09 octombrie 2026
Sesizările Curții Constituționale din 26 august 2026 și din 08 octombrie 2026

Ex. Asistenta judiciară, Corina Odajiu

62

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

*str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova*

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

Autorul sesizării:

Nume: Gîrleanu

Prenume: Natalia

Funcția: lichidator al S.R.L. "Ixialia",

Obiectul sesizării:

Art. 31 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, cu următorul conținut: „(2) Renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acestei cereri de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. *În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolvență dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane*”; și a art. 60 alin.(5) CPC respectiv a textului *ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului*.

- prin prisma dispozițiilor art. 30 alin. (5) din Legea insolvenței, art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.23 alin.(2), art.26, și art.54 ale Constituției Republicii Moldova.

Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, Legea insolvenței fiind lege organică.

Excepția este ridicată de o parte în proces, prin reprezentantul său legal, or SRL "Ixialia" este creditor-deponentul cererii introductive în privința SRL "Auto internațional".

Prevederile nominalizate *supra* nu corespund standardului calității legii și contravin art. 72 și art. 76 din Constituția a Republicii Moldova.

Conform prevederilor art.30 alin.(5) al Legii insolvenței *"Instanța de insolvență poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege"*.

Circumstanțele litigiului examinat de către instanța de judecată:

La 04 decembrie 2023 creditorul S.R.L. "Ixialia", s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvență față de debitorul S.R.L. "Auto-International", cu sediul municipiul Bălți, strada Sofia 27/1, c/f 1012602002961.

S.R.L "Auto-Internațional" a deținut obligația contractuală în temeiul contractului de locațiune nr. 01/09-20 din 23 septembrie 2020, în mărime de 39537,90 lei.

Prin notificarea din 31 octombrie 2023 recepționată de "Auto-International" S.R.L. la data de 30 noiembrie 2023 aceasta a fost informată despre neexecutarea obligațiilor contractuale și existența datoriei față S.R.L. "Ixialia".

Din motiv că, datoria nu a fost achitată, S.R.L. "Ixialia" a avut *"interes legitim"* de a prezuma această companie fiind incapabilă de achitare a datoriilor ajunse la scadență, motiv pentru care în data de 4 decembrie 2023 a depus cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvență față de debitorul S.R.L. "Auto-Internațional".

Prin încheierea Judecătorei Bălți (sediul central) din 05 decembrie 2023 cererea introductivă depusă de creditorul S.R.L. "Ixialia" privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul S.R.L "Auto-Internațional", s-a admis spre examinare, în calitate de administrator provizoriu pe perioada de observație al debitorului S.R.L. "Auto-Internațional", fiind numită administratorul autorizat Onichevici Natalia, deținătoarea autorizației nr. 42 din 14.01.2015.

La 06 martie 2024, S.R.L. "Auto International" a achitat datoria în mărime de 39537,90 lei, formată față de S.R.L. "Ixialia" în temeiul contractului de locațiune nr. 01/09-20 din 23 septembrie 2020, semnat între părțile contractante.

Niciun creditor nu s-a alăturat cererii introductive în termenul prevăzut de art. 28 alin. (6) din Legea insolvenței.

Ulterior, la 07 martie 2024 reprezentantul creditorului S.R.L. "Ixialia" administratorul autorizat Gîrleanu Natalia a depus cerere privind retragerea cererii introductive, în temeiul art.31 alin.(1) din

Legea insolvenței și art.265 lit. e) Cod de procedură civilă.

În temeiul art. 31 alin. (1) din Legea insolvenței, S.R.L. "Ixialia" a solicitat admiterea cererii și încetarea procesului intentat la cererea introductivă depusă de "Ixialia" S.R.L. privind intentarea procedurii de insolvență în privința S.R.L. "Auto Internațional" în legătură cu achitarea integrală a datoriei debitorului SRL „Auto Internațional” față de S.R.L. "Ixialia", care au fost respinse prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central nr. 2i-52/2023 din 01.08.2025 și din 22.12.2025.

În motivarea încheierii din 22.12.2025 instanța a reținut că „legiuitorul a condiționat încetarea procesului de insolvență ca rezultat al retragerii cererii introductive [...] și anume instanța de insolvență dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane”, respingând cererea exclusiv pentru că, SRL "Auto-Internațional" în calitate de potențial debitor și-a expus dezacordul.

Prin aceeași încheiere instanța s-a delimitat de propria soluție pronunțată în cauza nr. 2i-108/2025 din 08.12.2025 (SRL „Royal Bliss”), unde, în temeiul art. 30 alin. (5) și art. 31 alin. (1) din Legea insolvenței, a admis retragerea și a încetat procesul.

Cauza este pendinte!

Cererea introductivă nu a fost soluționată prin niciuna dintre soluțiile prevăzute de art. 30 alin. (4) din Legea insolvenței. Perioada de observație durează de peste doi ani și opt luni, față de termenul maxim de 60 zile, majorabile cu 15 zile lucrătoare prevăzut de art. 30 alin. (3) din Legea insolvenței.

Astfel, există o legătură directă între normele contestate și soluția procesuală ce urmează a fi adoptată în prezenta cauză.

EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

I. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

(1) Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, în acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției,

(3) Prevederile alin.(2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20- 24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății,

Articolul 114

Înfăptuirea justiției

Justiția se înfăptuiește în numele legi numai de instanțele judecătorești.

Articolul 115

Instanțele judecătorești

(1) Justiția se înfăptuiește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

2. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225 din 30.05.2003

Articolul 60

Drepturile procedurale ale părților

(1) În afară de drepturile specificate la art. 56, părțile dispun de drepturi speciale.

(2) Pe tot parcursul examinării cauzei, reclamantul este în drept să renunțe la acțiune, pârâtul este în drept să recunoască acțiunea, iar părțile pot înceta procesul prin tranzacție de împăcare.

(2¹) În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acțiunii. Exercițarea acestui drept după începutul dezbaterilor judiciare constituie o acțiune nouă, care poate fi depusă în instanță în ordine generală. În asemenea cazuri, continuă examinarea cererii depuse anterior ori se dispune încetarea procesului, dacă reclamantul renunță la acțiunea inițială. Instanța restituie părții, printr-o încheiere protocolară, cererea de modificare a temeiului sau obiectului acțiunii, precum și actele anexate.

(3) Nu se consideră modificare a acțiunii dacă reclamantul completează temeiul acțiunii,

crește sau micșorează cuantumul pretențiilor, completează acțiunea cu pretenții accesorii sau solicită compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit.

(4) Instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

(5) Instanța nu va admite renunțarea reclamantului la acțiune, nici recunoașterea acțiunii de către pârât, nu va confirma tranzacția dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului. Anterior confirmării tranzacției, instanța verifică respectarea prevederilor art. 32 alin. (3) din Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere.

Articolul 22

Egalitatea în fața legii și a justiției

(1) Justiția în cauzele civile se desfășoară pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.

(2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26

Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27

Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Articolul 170

Restituirea cererii de chemare în judecată

(1) Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă:

a) reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților;

- b) instanța nu este competentă să judece cauza;
- c) cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile;
- d) soțul a înaintat acțiunea de desfacere a căsătoriei fără consimțământul soției, în timpul sarcinii sau în primul an de la nașterea copilului;
- e) cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcția semnatarului;
- f) cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul;
- g) la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeiuri;
- h) – *abrogată*;
- i) reclamantul își retrage cererea înainte de emiterea încheierii privind intentarea procesului;
- j) la depunerea cererii în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

(2) Cererea de chemare în judecată se restituie printr-o încheiere motivată, în care judecătorul indică instanța unde trebuie să se adreseze reclamantul, dacă cauza nu este de competența instanței respective, sau modalitatea de înlăturare a circumstanțelor ce împiedică intentarea procesului.

(3) În decursul a 5 zile de la data repartizării cererii de chemare în judecată, judecătorul dispune, printr-o încheiere, restituirea cererii și remite reclamantului încheierea și cererea cu toate documentele anexate.

(4) Restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

(5) Încheierea prin care instanța judecătorească restituie cererea în temeiul alin.(1) lit. a), b), c) și g) poate fi atacată cu recurs.

Articolul 183

Sarcinile de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare

(1) După ce primește cererea de chemare în judecată, judecătorul pregătește cauza pentru dezbateri judiciare pentru a asigura judecarea ei justă și promptă.

(2) Pregătirea pentru dezbateri judiciare este obligatorie pentru orice cauză civilă și are ca scop:

- a) precizarea legii care urmează a fi aplicată și determinarea raporturilor juridice dintre părți;
- b) constatarea circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei;
- c) stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane;
- d) prezentarea tuturor probelor;
- e) evaluarea oportunităților de soluționare a litigiului prin mediere;
- f) examinarea și deciderea în privința cererilor depuse și neexamine de instanța de judecată privind efectuarea expertizei, numirea/recuzarea expertului, reclamarea probelor, asigurarea acțiunii;
- g) stabilirea termenelor pentru efectuarea actelor procedurale;
- h) stabilirea locului, a datei, a orei și a duratei ședinței de judecată;
- i) stabilirea ordinii și timpului necesar pentru audierea martorilor, a experților sau a altor persoane, pentru efectuarea altor acte procedurale.

Articolul 193

Ședința de judecată

(1) Examinarea în fond a cauzei se face într-o singură ședință de judecată continuă, care poate fi întreruptă doar în temelurile prevăzute de prezentul cod. În cazul în care legea nu prevede altfel, judecarea cauzelor are loc în ședință de judecată, cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data/datele și ora/orele ședinței.

3

Articolul 203
Soluționarea cererilor și demersurilor participanților la proces

(1) Cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauzei se soluționează prin încheiere judecătorească. La începutul ședinței de judecată, instanța verifică posibilitatea examinării cauzei în lipsa participantului/participanților citați legal.

Articolul 265
Temeiurile de încetare a procesului

Instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care:

- a) cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă;
- b) într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri s-a emis hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu punțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți;
- c) reclamantul a renunțat la acțiune, renunțul fiind admis de instanță;
- c') reclamantul și-a retras acțiunea civilă la faza judecării cauzei în procesul penal, dacă retragerea a fost acceptată de instanță;
- d) părțile au încheiat o tranzacție, confirmată de instanță;
- e) într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri s-a emis hotărâre arbitrală care a devenit obligatorie pentru părți, cu excepția cazului în care instanța refuză eliberarea titlului executoriu sau desființează hotărârea arbitrală;
- f) partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi;
- g) reclamantului și/sau pârâtului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 59 alin. (2);
- h) cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.

Articolul 266
Procedura și efectele încetării procesului

(1) Instanța judecătorească dispune încetarea procesului printr-o încheiere, care poate fi atacată cu recurs.

(2) Pronunțând încheierea de încetare a procesului, instanța judecătorească menționează că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri.

3. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr.149 din 29.06.2012:

Articolul 1
Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

(4) Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Articolul 4
Participanții la procesul de insolvență

127

(1) Participanți la procesul de insolabilitate sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolabilității, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege

(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor tuturor participanților la aceste acte și operațiuni.

Articolul 9 Cererea introductivă

Procesul de insolabilitate se intentează doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolabilitate (denumită în continuare cerere introductivă).

Articolul 28 Referința la cererea introductivă

(1) În decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolabilitate va expedia debitorului cererea în copie.

(2) În cel mult 10 zile de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolabilitate o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolabilitate. În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un quantum egal sau mai mare. Dacă obiectează față de starea de insolabilitate și dacă obiecțiile sînt recunoscute ulterior de instanța de insolabilitate ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

(3) Dacă, în urma examinării referinței, constată că debitorul nu este în stare de insolabilitate, instanța de insolabilitate respinge cererea introductivă, care va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

(4) Dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut la alin. (2), că este în stare de insolabilitate și își exprimă intenția de a-și restructura activitatea, instanța de insolabilitate, în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea referinței, adoptă din oficiu o hotărâre de intentare a procedurii de insolabilitate, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.

(5) La referința față de cererea introductivă, debitorul anexează actele indicate la art. 17.

(6) În cel mult 30 de zile de la notificarea efectuată conform art. 26, creditorii prezintă o referință la cererea introductivă, prin care se opun intentării procesului de insolabilitate ori se alătură cererii introductive prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului. Rea-credința persoanei care a înaintat cererea introductivă trebuie dovedită de creditorul care se opune intentării procesului de insolabilitate.

(7) Obiecțiile creditorilor care se opun intentării procesului de insolabilitate sunt soluționate de către instanța de insolabilitate odată cu examinarea raportului administratorului provizoriu într-o ședință publică, prin hotărâre de intentare a procesului de insolabilitate, de deschidere a procedurii simplificate a falimentului sau de respingere a cererii introductive.

(8) Lipsa de referință la cererea introductivă nu împiedică examinarea ei.

Articolul 38 Acțiunile preliminare intentării procesului de insolabilitate. Hotărârea instanței de insolabilitate

(1) Măsurile de pregătire preliminară a examinării cauzei privind insolabilitatea debitorului le ia instanța de insolabilitate în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

(2) Pentru urgentarea actelor procesuale, instanța de insolabilitate poate solicita audierea persoanelor identificate ca făcând parte din administrația societății, le poate solicita asistența și

3

...cursul la efectuarea actelor de procedură, poate efectua orice alt act procesual necesar soluționării cauzei.

(3) Termenul de examinare a cauzei de intentare a procesului de insolabilitate este de cel mult 15 zile lucrătoare de la data admiterii cererii introductive spre examinare. În funcție de circumstanțele cauzei și de motivele temeinice, instanța de insolabilitate poate decide majorarea termenului de examinare a cauzei cu 15 zile lucrătoare.

(4) După judecarea cererii introductive, instanța de insolabilitate adoptă una din următoarele hotărâri:

- a) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează proces de insolabilitate;
- b) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează procedură simplificată a insolabilității;
- c) - *abrogată*;
- d) se respinge cererea introductivă și se refuză intentarea unui proces de insolabilitate față de debitor.

(5) Instanța de insolabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege.

Articolul 31 Retragerea cererii introductive

(1) Cererea introductivă poate fi retrasă de către deponent până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolabilitate sau de respingere a cererii introductive.

(2) Renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acestei cereri dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

Expunerea pretenției sau a pretinselor încălcări ale constituției, precum și a argumentelor în sprijinul acestor afirmații:

Conform prevederilor art.9 din Legea insolabilității, "*procesul de insolabilitate se intentează doar în temeiul unei cereri de intentare a procesului de insolabilitate (denumită în continuare cerere introductivă)*".

Conform prevederilor art.30 alin.(5) al Legii insolabilității "*Instanța de insolabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege*".

Potrivit prevederilor art. 31 al Legii insolabilității, "*Cererea introductivă poate fi retrasă de către deponent până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolabilitate sau de respingere a cererii introductive*."

Renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acestei cereri de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane".

Art. 31 alin. (1) instituie un drept exercitabil „până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolabilitate sau de respingere a cererii introductive”, moment care nu a intervenit. Instanța are pe rol cererea de retragere a cererii introductive, pe care nu o poate soluționa fără a aplica art. 31.

Suplimentar, calificarea modului de finalizare a cauzei — încetare ori respingere — determină regimul cheltuielilor judiciare aferente perioadei de observare potrivit art. 32 alin. (1) și (3) din aceeași lege. Faptul că instanța a mai aplicat norma prin încheieri anterioare, care nu sunt irevocabile și pot fi atacate doar odată cu fondul, nu epuizează aplicabilitatea acesteia.

Articolul 31 este intitulat „Retragerea cererii introductive”.

alinatul (1) reglementează retragerea;

alinatul (2) operează exclusiv cu noțiunea de renunțare.

Norma nu definește niciuna dintre ele și nu precizează dacă testul instituit la alin. (2) se aplică și tezei de la alin. (1).

Articolul 60. Drepturile procedurale ale părților

(1) În afară de drepturile specificate la art. 56, părțile dispun de drepturi speciale.

(2) Pe tot parcursul examinării cauzei, reclamantul este în drept să renunțe la acțiune, pârâtul este în drept să recunoască acțiunea, iar părțile pot înceta procesul prin tranzacție de împăcare.

(2¹) În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acțiunii. Exercițarea acestui drept după începutul dezbaterilor judiciare constituie o acțiune nouă, care poate fi depusă în instanță în ordine generală. În asemenea cazuri, continuă examinarea cererii depuse anterior ori se dispune încetarea procesului, dacă reclamantul renunță la acțiunea inițială. Instanța restituie părții, printr-o încheiere protocolară, cererea de modificare a temeiului sau obiectului acțiunii, precum și actele anexate.

(3) Nu se consideră modificare a acțiunii dacă reclamantul completează temeiul acțiunii, mărește sau micșorează cuantumul pretențiilor, completează acțiunea cu pretenții accesorii sau solicită compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit.

(4) Instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

(5) Instanța nu va admite renunțarea reclamantului la acțiune, nici recunoașterea acțiunii de către pârât, nu va confirma tranzacția dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului. Anterior confirmării tranzacției, instanța verifică respectarea prevederilor art. 32 alin. (3) din Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere.

Încălcarea substanței dreptului de acces la justiție (Dimensiunea negativă a dreptului)

Accesul liber la justiție, garantat de art.20 din Constituție și art.6 paragraf 1 din CEDO, nu reprezintă doar un drept corelativ de a iniția o acțiune, ci include și **dreptul de a nu fi obligat să judeci un litigiu** împotriva propriei voințe.

Consider că, forțarea reclamantului de a continua un proces pe care nu îl mai dorește transformă actul de justiție dintr-un mecanism de protecție a drepturilor cetățeanului într-o **pedeapsă procedurală** și o formă de constrângere statală. Statul nu poate proteja un drept individual cu forța, împotriva voinței expresе a titularului acelui drept, dacă acesta a decis că procesul nu îi mai servește interesele.

Dreptul de acces la justiție presupune și dreptul persoanei de a **nu fi obligată să continue un proces pe care nu mai dorește să îl susțină**, atunci când nu există un interes legitim contrar care să justifice continuarea procedurii.

Consider că, în prezenta cauză, această problemă este deosebit de relevantă, întrucât creditorul SRL "Ixialia" a declarat expres că **nu mai susține cererea introductivă și nu solicită intentarea procesului de insolabilitate față de S.R.L. „Auto-Internațional”, creanța care a constituit temeiul cererii introductive fiind achitată integral la data de 06.03.2024.**

Prin urmare, creditorul SRL "Ixialia" nu a solicitat soluționarea pe fond a unei pretenții împotriva debitorului SRL "Auto Internațional" și nu urmărește obținerea unei hotărâri prin care să fie constatată insolabilitatea acestuia.

Dimpotrivă, SRL "Ixialia" își exercită dreptul de dispoziție asupra propriei cereri introductive, în raport cu dispariția situației de fapt care a determinat sesizarea instanței.

Or, aplicarea mecanismului prevăzut de art.31 alin. (2) din Legea insolabilității în coroborare cu art. 60 alin. (5) CPC a condus, în circumstanțele prezentei cauze, la situația în care creditorul SRL "Ixialia" este obligat și impus forțat să rămână participant la o procedură pe care nu o mai susține și în cadrul căreia nu mai formulează nicio pretenție față de debitor SRL "Auto Internațional".

O asemenea interpretare ridică problema unei ingerințe disproporționate în dreptul de acces la justiție, întrucât dreptul de acces la instanță nu poate fi transformat într-o obligație de a continua un proces împotriva voinței persoanei care l-a inițiat, în lipsa unui temei juridic concret care să

nuă continuarea acestuia fără un interes legitim.

Problema de constituționalitate nu este una abstractă și nu se referă la oportunitatea modificării legislației insolvențiale. Ea apare în mod direct în cadrul soluționării prezentei cauze, deoarece instanța urmează să determine efectul juridic al cererii prin care creditorul-deponent își retrace cererea introductivă.

Astfel, norma contestată este susceptibilă de aplicare nemijlocită la soluționarea cauzei, încât art. 31 alin. (2) stabilește efectele renunțării la cererea introductivă, inclusiv situația în care instanța poate dispune încetarea procesului, iar art. 60 alin. (5) CPC stabilește limitele în care instanța poate admite actele de dispoziție procesuală ale părților.

Considerăm că, Curtea Constituțională urmează să verifice dacă aplicarea art. 31 alin. (2) din Legea insolvențiale nr. 149 din 29 iunie 2012 și a textului din art. 60 alin. (5) CPC potrivit căruia „instanța nu va admite renunțarea reclamantului la acțiune”, într-o situație în care creditorul-deponent nu mai susține cererea introductivă, creanța care a constituit temeiul acesteia a fost stinsă integral, iar procesul de insolvență nu a fost intentat, este compatibilă cu:

- art. 20 din Constituție – accesul liber la justiție;
- art. 54 din Constituție – restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți;
- art. 6 § 1 din Convenția europeană a drepturilor omului;
- principiul proporționalității și necesității ingerinței într-un drept fundamental.

Problema constă în a determina dacă aceste norme pot fi interpretate și aplicate astfel încât să oblige creditorul-deponent să continue susținerea unei cereri introductive pe care nu o mai susține în baza căreia nu mai există o creanță neachitată.

Prin urmare, problema de constituționalitate vizează nu existența în sine a procedurii de insolvență, ci limitele dreptului creditorului-deponent de a dispune de propria cerere introductivă înainte de intentarea procesului de insolvență și compatibilitatea acestor limite cu dreptul fundamental de acces liber la justiție.

Interdicția absolută prevăzută de art.60 alin.(5) CPC reprezintă o măsură disproporționată, care anulează însăși substanța dreptului de acces la justiție al reclamantului, sub pretextul protejării unor interese nerealizate încă.

Se invocă încălcarea Articolului 20 din Constituția Republicii Moldova – *Accesul liber la justiție*, privit prin prisma Articolului 4 (Interpretarea drepturilor omului în conformitate cu tratatele internaționale/CEDO) și a Articolului 54 (Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți).

Nesocotirea principiului disponibilității ca pilon al procesului civil. Procesul civil este guvernat de principiul disponibilității (reclamantul decide dacă pornește procesul, care este obiectul acestuia și când îl oprește). Oferind judecătorului puterea discreționară de a respinge renunțarea la acțiune înainte ca dezbaterile de fond să fi început, statul transformă procesul civil dintr-un conflict privat într-un proces cu caracter inquisitorial (specific dreptului penal).

Dacă reclamantul consideră că continuarea litigiului îi produce daune emoționale, financiare sau reputaționale mai mari decât câștigul potențial, statul nu are legitimitatea de a-l bloca în faza preliminară.

Încălcarea testului de proporționalitate (Art. 54 din Constituția RM)

Orice restrângere a unui drept (chiar și pentru protecția terților sau a ordinii publice) trebuie să fie proporțională și să folosească cel mai puțin intruziv mijloc.

- În faza anterioară examinării în fond, o eventuală vătămare a drepturilor altor persoane este pur ipotetică, deoarece instanța nu a administrat probe și nu a analizat fondul cauzei.

- Prin urmare, interdicția absolută prevăzută de art. 60 alin. (5) CPC reprezintă o măsură disproporționată, care anulează însăși substanța dreptului de acces la justiție al reclamantului, sub pretextul protejării unor interese nerealizate încă.

Practica străină și standardele europene (Drept Comparat)

În spațiul juridic al Uniunii Europene și în jurisprudența CEDO, dreptul de a renunța la acțiune în fazele

12

Este privit ca o componentă directă a libertății individuale și a eficienței sistemului judiciar.

Jurisprudența CEDO: Dreptul de a renunța la procedură. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în mod repetat că reclamantii sunt liberi să renunțe la procesele lor (ex: *cauza Association SOS Attentats c. Franței*). CEDO acceptă radierea de pe rol a proceselor atunci când reclamantul își retrage plângerea, considerând că un litigiu nu poate continua oficial dacă partea vătămată nu mai manifestă interes. Forțarea unei persoane să rămână parte într-un litigiu contravine spiritului Convenției, care apără autonomia personală.

Modelul din România (Art. 406 Cod Procedură Civilă). În România, legislația este extrem de permisivă și respectă deplin disponibilitatea în faza inițială. Conform legii române, reclamantul poate renunța la judecată **unilateral și fără nicio restricție** până la momentul comunicării cererii către pârât. Ulterior comunicării, dar *înainte de intrarea în fond*, dacă pârâtul nu se opune, instanța este **obligată** să ia act de renunțare. Judecătorul român nu are dreptul de a refuza din oficiu renunțarea în această fază timpurie pe considerente de oportunitate sau „interes public” abstract.

Modelul Francez (*Désistement d'instance*). Dreptul francez (Art. 394-395 din *Code de Procédure Civile*), renunțarea la judecată făcută în faza preliminară, înainte ca pârâtul să fi depus apărări pe fond sau excepții, este **unilaterală și produce efecte imediat**. Instanța franceză nu are competența de a analiza dacă această renunțare convine sau nu statului sau societății în această etapă, considerând că litigiul aparține strict reclamantului.

Principiul european al economiei mijloacelor procesuale. La nivelul Consiliului Europei (Recomandarea R(84)5 privind principiile procedurii civile), se recomandă statelor membre să evite supraîncărcarea instanțelor. Obligarea unui reclamant să susțină un proces de care dorește să se disocieze încarcă inutil rolul instanțelor judecătorești, irosește resursele publice ale statului și încalcă dreptul altor cetățeni de a le fi examinate cauzele într-un termen rezonabil.

De concluzionat că, articolul 60 alin. (5) din CPC RM, în măsura în care permite instanței de judecată să refuze renunțarea la acțiune depusă **până la începerea examinării în fond**, instituie o tutelă judiciară neconstituțională asupra voinței reclamantului. Norma încalcă dreptul de acces la justiție (art. 20 din Constituție) prin transformarea unui mecanism de protecție a drepturilor într-o obligație forțată de a litiga.

În practică, această lipsă de claritate generează **incertitudine juridică** pentru creditor: nu poate anticipa cu certitudine efectele retragerii cererii introductive, mai ales dacă datoria a fost deja achitată.

Totodată, aplicarea neuniformă și imprevizibilă a acestei norme generează o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al SRL „Ixialia”, garantat de art. 46 din Constituție. Or, o asemenea reglementare nu întrunește exigențele de claritate, accesibilitate și previzibilitate ale normei juridice, inerente principiului securității juridice, consacrat de art. 23 din Constituție.

Urmează de menționat că, principiul *„egalității armelor”* reprezintă un element al conceptului mai larg de proces echitabil. Cerința egalității armelor, în sensul unui echilibru just între părți, se aplică în principiu, atât în materie civilă, cât și penală (Feldbrugge împotriva Țărilor de Jos, pct. 44).

Egalitatea armelor implică obligația ca fiecareia dintre părți să i se ofere o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza - inclusiv probele - în condiții care să nu o situeze într-o situație de dezavantaj net față de partea adversă.

Lipsa de precizie a normei contestate plasează creditorul într-o stare de incertitudine juridică, lipsindu-l de posibilitatea de a anticipa consecințele juridice ale conduitei sale și de a-și conforma în mod adecvat comportamentul procesual.

În aceste condiții, dreptul de acces la justiție, garantat de art. 20 din Constituție, este afectat în substanța sa, întrucât creditorul a cărui creanță a fost stinsă anterior examinării cererii introductive este lipsit de un mecanism procedural previzibil pentru a determina încetarea procesului judiciar.

Mai mult, ingerința rezultată nu respectă cerințele art. 54 din Constituție, întrucât nu este proporțională și nu urmărește un scop legitim într-o societate democratică.

Totodată, menținerea procesului judiciar **în absența unui interes legitim** constituie o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al SRL „Ixialia”, garantat de art. 46 din Constituție, prin

22

anarea acestora la cheltuieli judiciare suplimentare și la o procedură lipsită de finalitate juridică.

Argumentele de neconstituționalitate

„Retragerea” și „renunțarea” sunt instituții juridice distincte în însuși dreptul comun, iar prima contestată le suprapune fără a le defini

Articolul 31 este intitulat „Retragerea cererii introductive”.

Alin. (1) reglementează retragerea;

Alin. (2) operează exclusiv cu noțiunea de renunțare.

Norma nu definește niciuna dintre ele și nu precizează dacă testul instituit la alin. (2) se aplică și tezei de la alin. (1).

Că legiuitorul nu tratează cele două noțiuni ca sinonime rezultă din însuși textul Codului de procedură civilă, care le folosește disjunctiv, în aceeași frază: art. 97 alin. (1) — „În cazul în care își retrage cererea de chemare în judecată sau renunță la acțiune până la comunicarea către pârât a cererii [...]”. Dacă ar fi echivalente, enumerarea alternativă ar fi lipsită de sens.

Codul de procedură civilă atașează celor două instituții efecte diametral opuse. Retragerea produce restituirea cererii, potrivit art. 170 alin. (1) lit. i), iar art. 170 alin. (4) prevede expres că restituirea „*nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeuri*”.

Renunțarea la acțiune produce încetarea procesului potrivit art. 265 lit. c), iar art. 266 alin. (2) impune instanței să menționeze că „nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri”. Una conservă dreptul la o nouă sesizare; cealaltă îl stinge.

Această distincție este confirmată și de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 17.11.2014, pct. 11: „Actul retragerii cererii de chemare în judecată nu trebuie de confundat cu actul renunțării la acțiune, ultimul excluzând posibilitatea de o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri”.

Diferă și obiectul actului de dispoziție. Art. 31 din Legea insolvenței privește cererea introductivă, adică actul procesual de sesizare a instanței. Art. 265 lit. c) CPC privește acțiunea, adică pretenția exercitată. Desistarea de la actul de sesizare nu echivalează cu abandonarea pretenției și cu atât mai puțin cu stingerea dreptului material.

Diferă, în fine, și regimul temporal, ceea ce confirmă autonomia reglementării speciale. În dreptul comun, retragerea este posibilă numai înainte de emiterea încheierii privind intentarea procesului (art. 170 alin. (1) lit. i) CPC). Legea insolvenței stabilește expres un alt reper — „până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive” (art. 31 alin. (1)) — și leagă direct retragerea de încetarea procesului prin art. 30 alin. (5). Prin urmare, dacă regimul temporal al dreptului comun nu poate fi transpus mecanic în materia insolvenței, cu atât mai puțin poate fi transpus efectul extinctiv al renunțării.

B. Efectul renunțării este incompatibil cu economia legii speciale, iar extinderea lui prin analogie este interzisă

Legea insolvenței conferă creditorului dreptul de a sesiza instanța ori de câte ori se manifestă un temei de insolvență — art. 9, art. 10, art. 12 și art. 19. Aplicarea în această materie a efectului extinctiv al renunțării ar produce un rezultat inadmisibil: creditorul care se retrage astăzi pentru că i-a fost achitată creanța ar fi decăzut definitiv din dreptul de a solicita intentarea procesului de insolvență față de același debitor, chiar dacă acesta ar intra ulterior în stare reală de incapacitate de plată.

Art. 31 din Legea insolvenței nu prevede nicăieri o asemenea decădere. Atunci când legiuitorul înțelege să instituie această sancțiune, o face expres, astfel cum procedează în art. 266 alin. (2) CPC. Or, potrivit art. 12 alin. (3) CPC, „Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrânge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare”. Interdicția unei noi sesizări prevăzută de art. 266 alin. (2) CPC este exact o asemenea normă și nu poate fi extinsă, pe cale de analogie, asupra retragerii cererii introductive reglementate special de art. 31 alin. (1) din Legea insolvenței.

Incompatibilitatea este confirmată de însăși prima teză a art. 31 alin. (2): retragerea sau renunțarea deponentului nu îi privează pe creditorii alăturați de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond.

177
Această regulă este străină renunțării clasice din dreptul comun și reflectă caracterul colectiv al procedurii de insolvență. Dacă cele două instituții ar fi identice, ar trebui să producă aceleași efecte; ele nu produc.

Rezultă că norma contestată introduce în corpul legii speciale o instituție a cărei consecință legală este incompatibilă cu economia acelei legi, fără a preciza dacă și în ce măsură aceea consecință se produce. Aceasta constituie o încălcare a art. 23 alin. (2) din Constituție sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii, precum și a art. 20 din Constituție, prin instituirea unei decăderi prevăzute expres și lipsite de justificare.

Caracterul imprevizibil al normei nu este ipotetic. El este demonstrat de însuși dosarul de față: aceeași instanță a aplicat art. 31 alin. (1) coroborat cu art. 30 alin. (5) și a încetat procesul în cauza nr. 108/2025 din 08.12.2025, iar în prezenta cauză a reținut, prin încheierea din 22.12.2025, că între acțiunile de retragere și renunțare „nu există nici o deosebire juridică”. Două interpretări opuse ale celuiși text, în același for și în același interval de timp.

C. Teza a doua a alineatului (2) este lipsită de obiect propriu, ipoteza pe care ar fi urmărit să o scopere fiind reglementată distinct

Situația creditorilor care dorește continuarea examinării are o reglementare proprie și completă. Potrivit art. 28 alin. (6) din Legea insolvenței, *creditorii se alătură cererii introductive prin prezentarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului, în termen de cel mult 30 de zile de la notificarea efectuată conform art. 26.*

Potrivit art. 28 alin. (7) din Legea insolvenței, *obiecțiile creditorilor se soluționează odată cu examinarea raportului administratorului provizoriu, prin hotărâre de intentare a procesului, de deschidere a procedurii simplificate a falimentului sau de respingere a cererii introductive.*

Prima teză a art. 31 alin. (2) confirmă chiar ea că persoanele protejate sunt „persoanele care s-au alăturat acestei cereri”. Categoria este, așadar, expres definită de legiuitor și se suprapune perfect peste cea de la art. 28 alin. (6): *creditorii alăturați*.

În consecință, teza a doua — „doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane” — nu adaugă nimic în ipoteza pentru care ar fi fost concepută, întrucât drepturile creditorilor alăturați sunt deja protejate prin prima teză și prin art. 28. În schimb, formularea deschisă „alte persoane” permite extinderea protecției asupra debitorului, adică tocmai asupra subiectului pasiv al procedurii, transformându-l în titular al unui drept de veto asupra unui proces pe care nu l-a declanșat.

Teza a doua reproduce, de altfel, textul art. 27 alin. (2) CPC, aplicabil oricum în temeiul art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței. Norma este superfluă în ceea ce are legitim și nocivă în ceea ce adaugă.

D. Identitatea procesului. Retragera unei cereri nu poate fi împiedicată de existența sau de ipoteza altei cereri

Procesul se individualizează prin trei elemente: părțile, obiectul și temeiul. Codul de procedură civilă utilizează această triplă identitate în art. 170 alin. (1) lit. g), art. 265 lit. b), art. 266 alin. (2) și art. 267 lit. d). Modificarea oricăruia dintre ele configurează un alt proces.

În ipoteza existenței unor creditori alăturați, soluția corectă și singura compatibilă cu principiul disponibilității este ca instanța să înceteze procesul pornit la cererea deponentului care se retrage și să continue examinarea în privința cererii creditorului alăturat, pronunțându-se separat asupra fiecăreia — care se admite, care se respinge și pentru care motive. Instanța nu poate menține în viață cererea unui deponent care nu o mai susține, pentru a servi drept suport procesual pretențiilor altei persoane.

Cu atât mai mult, instanța nu poate menține cererea deponentului în absența oricărui creditor alăturat. În prezenta cauză termenul prevăzut de art. 28 alin. (6) din Legea insolvenței s-a împlinit încă din anul 2024, niciun creditor nu s-a alăturat, iar administratorul provizoriu a constatat expres acest fapt.

Categoria protejată de art. 31 alin. (2) din Legea insolvenței este definitiv vidă și nu mai poate fi completată.

E. În lipsa unei cereri susținute, instanța nu se poate pronunța din oficiu, iar debitorul nu se poate alătura

Potrivit art. 9 din Legea insolvenței, „Procesul de insolvență se întindează doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvență (cerere introductivă)”. Instanța de insolvență dispune de dreptul de autoinvestire.

Potrivit art. 27 alin. (1) CPC și potrivit pct. 41–42 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 17.11.2014, atribuțiile părților în procesul civil „nu pot fi valorificate de instanță din oficiu”.

Debitorul nu poate suplini lipsa unei cereri susținute. Alăturarea este rezervată prin art. 28 alin. (1) din Legea insolvenței, exclusiv creditorilor și se realizează prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului — o operațiune pe care debitorul, prin definiție, nu o poate efectua împotriva

Instrumentul procesual pus de lege la dispoziția debitorului este referința prevăzută de art. 28 alin. (2), prin care acesta poate răsturna prezumția incapacității de plată, cu efectul prevăzut de art. 28 alin. (3): respingerea cererii introductive, care „va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la registrare”.

Rezultă că interpretarea dată art. 31 alin. (2) din Legea insolvenței creează în favoarea debitorului o poziție procesuală pe care legea nu i-o conferă în niciun alt text: aceea de a impune continuarea unui proces pe care unicul titular nu îl mai susține, fără a fi ținut de vreun termen, de vreo sarcină probatorie sau de vreo condiție de admisibilitate.

F. Consecințele: ingerință continuă și lipsită de limită temporală

Mentineră procedurii împotriva voinței titularului cererii introductive produce efecte patrimoniale continue: măsurile de asigurare prevăzute de art. 24 acționează, conform alin. (6) al aceluiași articol, până la intentarea procesului sau până la respingerea cererii introductive; remunerația administratorului provizoriu se acumulează lunar potrivit art. 25 alin. (6) și art. 32 din Legea insolvenței.

Depășirea termenului prevăzut de art. 30 alin. (3) — 60 de zile lucrătoare, majorabile cu 15 — nu este însoțită de nicio sancțiune, iar norma contestată permite prelungirea procedurii sine die.

În prezenta cauză procedura durează de peste doi ani și opt luni, deși creanța este stinsă din 06.03.2024.

Ingerința afectează dreptul de proprietate garantat de art. 46 din Constituție, atât în privința debitorului, cât și a creditorului deponent — aflat el însuși în procedură de faliment, cu obligația legală de a nu greva masa debitoare cu cheltuieli inutile — și nu satisface exigențele art. 54 alin. (2) din Constituție, nefiind necesară într-o societate democratică și fiind vădit disproporționată în raport cu scopul legii, care este gestionarea incapacității de plată, iar nu constatarea unor preținse abuzuri procesuale.

Este afectat și dreptul de acces liber la justiție consacrat de art. 20 din Constituție, în componenta sa privind soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, precum și principiul securității raporturilor juridice.

V. Efectele hotărârii Curții Constituționale asupra prezentei cauze

Potrivit art. 140 alin. (1) din Constituție, legile sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale. Hotărârea produce, ca regulă, efecte pentru viitor.

Aceasta nu afectează însă aplicabilitatea imediată a hotărârii în cauzele pendente. Excepția de neconstituționalitate constituie un incident procedural în cadrul examinării acțiunii principale, iar rațiunea sa este tocmai aceea de a înlătura din soluționarea cauzei norma neconformă Constituției. Cauza de față nu este soluționată: cererea introductivă nu a fost tranșată prin niciuna dintre soluțiile art. 30 alin. (4) din Legea insolvenței.

Încheierile judecătorești Bălți sediul central din 01.08.2025 și 22.12.2025 **nu sunt irevocabile** — ambele poartă mențiunea că pot fi atacate doar odată cu fondul cauzei. În consecință, nu se pune problema revizuirii: în ipoteza declarării neconstituționalității, instanța va fi ținută să reexamineze cererea de retragere a cererii introductive fără a mai putea aplica norma înlăturată, iar încheierile anterioare, lipsite de temeiul lor legal, nu îi mai pot fi opuse creditorului deponent.

1/28

Date suplimentare referitoare la obiectul sesizării:

Anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor legale aplicate în prezenta sesizare.

Cadrul constituțional

Articolul 1. Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Cerințele autorului sesizării

Reieșind din considerentele enunțate, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, art. 24 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din 13.12.1994, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 39 din Codul Jurisdicției Constituționale, art. 121 din Codul de procedură civilă,-

Solicit respectuos înaltei Curți:

1. Admiterea spre examinare și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Verificarea constituționalității dispoziției cuprinse în art.31 alineatul (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012 și art. 60 (5) CPC.
3. Declararea neconstituționalității tezei a doua a articolului 31 alineatul (2), respectiv a textului *„În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolvență dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane”*; și a art. 60 (5) CPC respectiv a textului *ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului*.
4. constatarea constituționalității articolului 31 alineatul (2) numai în măsura în care condiția prevăzută de teza a doua se aplică exclusiv renunțării la cererea introductivă, iar nu și retragerii reglementate de articolul 31 alineatul (1), iar sintagma „alte persoane” desemnează exclusiv creditorii care s-au alăturat cererii introductive în condițiile articolului 28 alineatul (6) din aceeași lege, debitorul nefiind inclus în această categorie.

Declarația și semnătură

Declar pe propria onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt veridice.

Cu respect,

Locul mun. Chișinău

Data 25.08.2026

Reprezentantul creditorului SRL „Ixialia”,

Gîrleanu Natalia

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

*str. Alexandru Lăpușneanu, nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova*

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. Autorul sesizării:

Nume: Gîrleanu

Prenume: Natalia

Funcția: lichidator al S.R.L. "Ixialia", c/f 1002602000634

Adresa: mun. Bălți, strada Sofia 27/1,

II. Obiectul sesizării:

Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată în cadrul examinării cauzei civile de insolvabilitate nr. 2i-52/2023, aflată pe rolul Judecătoriei Bălți, sediul Central, în care SRL „Ixialia” în procedura de faliment are calitatea de creditor care a depus cererea introductivă, iar SRL „Auto-Internațional” – calitatea de debitor.

Problema de constituționalitate rezultă din aplicarea coroborată a următoarelor norme:

- art. 31 alin. (1) și alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149/2012;
- art. 28 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la constatarea faptului că debitorul nu este în stare de insolvabilitate;
- art. 30 alin. (4) lit. d) din Legea insolvabilității nr. 149/2012;
- art. 32 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149/2012;
- art. 60 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în partea în care este aplicat pentru a limita efectul retragerii cererii introductive de insolvabilitate.

Art. 31 alin. (2) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, cu următorul conținut: „(2) *Renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acestei cereri de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolvabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane.*”

Privind textul „Instanța judecătorească nu ia act de renunțarea reclamantului la acțiune” din cuprinsul art. 60 alin. (5) CPC RM, aplicat în faza anterioară examinării în fond a cauzei.

Obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, Legea insolvabilității fiind lege organică. Excepția este ridicată de o parte în proces, prin reprezentantul său legal, or SRL „Ixialia” este creditor-deponentul cererii introductive în privința SRL „Auto internațional”.

Art.28 alin.(3) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „*constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate*”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și cu art. 32 alin. (3) din aceeași lege, **în măsura în care limitează respingerea cererii introductive exclusiv la ipoteza constatării lipsei temeiurilor de insolvabilitate**, omițând să reglementeze respingerea cererii rămase fără obiect ca urmare a satisfacerii creanței după instituirea perioadei de observație, precum și regimul cheltuielilor judiciare aferente acestei ipoteze.

Obiectul prezentei sesizări îl constituie exercitarea controlului constituționalității prevederilor art.30 alin.(5) din Legea insolvabilității, în partea sintagmei „***”Instanța de insolvabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege*”**”, în cazul în care nu mai există un **”interes legitim”** în susținerea cererii introductive conform art. 18 din Legea insolvabilității,

- a art. 28 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „***constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate*”**, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege, prin prisma dispozițiilor art.7, art.16 alin.(2), art.20, art.23 alin.(2), art.26, și art.54 ale Constituției Republicii Moldova.

Prevederile nominalizate *supra* nu corespund standardului calității legii și contravin art. 72 și art. 76 din Constituția a Republicii Moldova.

Conform prevederilor art.30 alin.(5) al Legii insolabilității *"Instanța de insolabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege"*.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 04 decembrie 2023 creditorul S.R.L. "Ixialia", s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul S.R.L. "Auto-International", cu sediul municipiul Bălți, strada Sofia 27/1, c/f 1012602002961.

S.R.L."Auto-Internațional" a deținut obligația contractuală în temeiul contractului de locațiune nr. 01/09-20 din 23 septembrie 2020, în mărime de 39537,90 lei.

Prin notificarea din 31 octombrie 2023 recepționată de "Auto-International" S.R.L. la data de 30 noiembrie 2023 aceasta a fost informată despre neexecutarea obligațiilor contractuale și existența datoriei față S.R.L. "Ixialia".

Din motiv că, datoria nu a fost achitată, S.R.L. "Ixialia" a avut *"interes legitim"* de a prezuma această companie fiind incapabilă de achitare a datoriilor ajunse la scadență, motiv pentru care în data de 4 decembrie 2023 a depus cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul S.R.L. "Auto-Internațional".

Prin încheierea Judecătorei Bălți (sediul central) din 05 decembrie 2023 cererea introductivă depusă de creditorul S.R.L. "Ixialia" privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul S.R.L."Auto-Internațional", s-a admis spre examinare, în calitate de administrator provizoriu pe perioada de observație al debitorului S.R.L. "Auto-Internațional", fiind numită administratorul autorizat Onichevici Natalia, deținătoarea autorizației nr. 42 din 14.01.2015.

La 06 martie 2024, S.R.L. "Auto International" a achitat datoria în mărime de 39537,90 lei, formată față de S.R.L. "Ixialia" în temeiul contractului de locațiune nr. 01/09-20 din 23 septembrie 2020, semnat între părțile contractante.

Niciun creditor nu s-a alăturat cererii introductive în termenul prevăzut de art. 28 alin. (6) din Legea insolabilității.

Ulterior, la 07 martie 2024 reprezentantul creditorului S.R.L. "Ixialia" administratorul autorizat Gîrleanu Natalia a depus cerere privind retragerea cererii introductive, în temeiul art.31 alin.(1) din Legea insolabilității și art.265 lit. c) Cod de procedură civilă.

În temeiul art. 31 alin. (1) din Legea insolabilității, S.R.L. "Ixialia" a solicitat admiterea cererii și încetarea procesului intentat la cererea introductivă depusă de "Ixialia" S.R.L. privind intentarea procedurii de insolabilitate în privința S.R.L. "Auto International" **în legătură cu achitarea integrală a datoriei debitorului SRL „Auto Internațional” față de S.R.L. "Ixialia", care au fost respinse prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central nr. 2i-52/2023 din 01.08.2025 și din 22.12.2025.**

În motivarea încheierii din 22.12.2025 instanța a reținut că *„legiuitorul a condiționat încetarea procesului de insolabilitate ca rezultat al retragerii cererii introductive [...] și anume instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane"*, respingând cererea exclusiv pentru că, SRL"Auto-Internațional" în calitate de potențial debitor și-a expus dezacordul.

Prin aceeași încheiere instanța s-a delimitat de propria soluție pronunțată în cauza nr. 2i-108/2025 din 08.12.2025 (SRL „Royal Bliss"), unde, în temeiul art. 30 alin. (5) și art. 31 alin. (1) din Legea insolabilității, a admis retragerea și a încetat procesul.

Cauza este pendinte!

Cererea introductivă nu a fost soluționată prin niciuna dintre soluțiile prevăzute de art. 30 alin. (4) din Legea insolabilității. Perioada de observație durează de peste doi ani și opt luni, față de termenul maxim de 60 zile+ 15 zile lucrătoare prevăzut de art. 30 alin. (3) din Legea insolabilității.

La data de 26.08.2026, SRL"Ixialia" în calitate de creditor a prezentat o poziție, prin care expres a solicitat **încetării procesului din motivul achitării integrale a datoriei la data de**

06.03.2024 și emiterii încheierii de încetare a procesului cu dispunerea ridicării măsurilor de asigurare aplicate prin încheierea din 05.12.2023.

De menționat că, solicitarea creditorului din 26.08.2026 nu a fost examinată anterior de instanța de fond și se încadrează în prevederile normelor sus citate, care se solicită să fie verificate de către Curtea Constituțională, întrucât art.30 alin. (5) din Legea insolvenței prevede încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege.

IV. EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

1. Prevederile relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16

Egalitatea

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 20

Accesul liber la justiție

(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

Articolul 23

(1) Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative

Articolul 26
Dreptul la apărare

- (1) Dreptul la apărare este garantat.
- (2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.
- (3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi s sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției,
- (3) Prevederile alin.(2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20- 24.
- (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății,

Articolul 114
Înfăptuirea justiției
Justiția se înfăptulește în numele legii numai de instanțele judecătorești.

- Articolul 115
Instanțele judecătorești
- (1) Justiția se înfăptulește prin Curtea Supremă de Justiție, prin curțile de apel și prin judecătorii.

2. Prevederile relevante ale Codului de procedură civilă nr. 225 din 30.05.2003

Articolul 22
Egalitatea în fața legii și a justiției

- (1) Justiția în cauzele civile se înfăptuiește pe principiul egalității tuturor persoanelor, independent de cetățenie, rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere, origine socială, serviciu, domiciliu, loc de naștere, precum și al egalității tuturor organizațiilor, indiferent de tipul de proprietate și forma de organizare juridică, subordonare, sediu și de alte circumstanțe.
- (2) Privilegiile procesuale ale persoanelor care beneficiază de imunitatea răspunderii civile se stabilesc de prezentul cod și de alte legi, de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 26

Contradictorialitatea și egalitatea părților în drepturile procedurale

(1) Procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale.

(2) Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu cauza dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței.

(3) Instanța care judecă cauza își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale cauzei.

(4) Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege și se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente și adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt și de drept astfel încât nici una dintre părți să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

Articolul 27

Disponibilitatea în drepturi a participanților la proces

(1) Disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Articolul 60

Drepturile procedurale ale părților

(1) În afară de drepturile specificate la art. 56, părțile dispun de drepturi speciale.

(2) Pe tot parcursul examinării cauzei, reclamantul este în drept să renunțe la acțiune, pârâtul este în drept să recunoască acțiunea, iar părțile pot înceta procesul prin tranzacție de împăcare.

(2¹) În faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, reclamantul este în drept să modifice temeiul sau obiectul acțiunii. Exercitarea acestui drept după începutul dezbaterilor judiciare constituie o acțiune nouă, care poate fi depusă în instanță în ordine generală. În asemenea cazuri, continuă examinarea cererii depuse anterior ori se dispune încetarea procesului, dacă reclamantul renunță la acțiunea inițială. Instanța restituie părții, printr-o încheiere protocolară, cererea de modificare a temeiului sau obiectului acțiunii, precum și actele anexate.

(3) Nu se consideră modificare a acțiunii dacă reclamantul completează temeiul acțiunii, mărește sau micșorează quantumul pretențiilor, completează acțiunea cu pretenții accesorii sau solicită compensarea valorii obiectului pierdut sau pierit.

(4) Instanța judecătorească nu este în drept să modifice din oficiu temeiul sau obiectul acțiunii.

(5) Instanța nu va admite renunțarea reclamantului la acțiune, nici recunoașterea acțiunii de către pârât, nu va confirma tranzacția dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului. Anterior confirmării tranzacției, instanța verifică respectarea prevederilor art. 32 alin. (3) din Legea nr. 137 din 3 iulie 2015 cu privire la mediere.

Articolul 97

Repartizarea cheltuielilor de judecată în cazul renunțării la acțiune și încheierii tranzacției

(1) În cazul în care își retrage cererea de chemare în judecată sau renunță la acțiune până la comunicarea către pârât a cererii, reclamantul nu beneficiază de compensarea cheltuielilor suportate. Dacă el a renunțat după comunicarea cererii de chemare în judecată, instanța îl obligă, la cererea pârâtului, să compenseze acestuia cheltuielile suportate.

Articolul 170

Restituirea cererii de chemare în judecată

(1) Judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă:

a) reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calca extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze sau de contractul părților;

b) instanța nu este competentă să judece cauza;

c) cererea a fost depusă de o persoană care, în cauza civilă respectivă, nu are capacitate de exercițiu al drepturilor procedurale civile;

d) soțul a înaintat acțiunea de desfacere a căsătoriei fără consimțământul soției, în timpul sarcinii sau în primul an de la nașterea copilului;

e) cererea nu este semnată ori este semnată de o persoană neîmputernicită de a o semna ori este semnată fără a se indica funcția semnatarului;

f) cererea a fost depusă în numele persoanei interesate de către o persoană neîmputernicită de a porni și a susține procesul;

g) la aceeași instanță sau la o alta, se află în judecată un litigiu între aceleași părți, asupra aceluiași obiect și având aceleași temeiuri;

h) – *abrogată*;

i) reclamantul își retrage cererea înainte de emiterea încheierii privind intentarea procesului;

j) la depunerea cererii în procedură specială se constată un litigiu de drept ce ține de competența instanțelor judecătorești.

(2) Cererea de chemare în judecată se restituie printr-o încheiere motivată, în care judecătorul indică instanța unde trebuie să se adreseze reclamantul, dacă cauza nu este de competența instanței respective, sau modalitatea de înlăturare a circumstanțelor ce împiedică intentarea procesului.

(3) În decursul a 5 zile de la data repartizării cererii de chemare în judecată, judecătorul dispune, printr-o încheiere, restituirea cererii și remite reclamantului încheierea și cererea cu toate documentele anexate.

(4) Restituirea cererii de chemare în judecată nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri dacă reclamantul a lichidat încălcările.

(5) Încheierea prin care instanța judecătorească restituie cererea în temeiul alin.(1) lit. a), b), c) și g) poate fi atacată cu recurs.

Articolul 183

Sarcinile de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare

(1) După ce primește cererea de chemare în judecată, judecătorul pregătește cauza pentru dezbateri judiciare pentru a asigura judecarea ei justă și promptă.

(2) Pregătirea pentru dezbateri judiciare este obligatorie pentru orice cauză civilă și are ca scop:

a) precizarea legii care urmează a fi aplicată și determinarea raporturilor juridice dintre părți;

- b) constatarea circumstanțelor care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei;
- c) stabilirea componenței participanților la proces și implicarea în proces a altor persoane;
- d) prezentarea tuturor probelor;
- e) evaluarea oportunităților de soluționare a litigiului prin mediere;
- f) examinarea și deciderea în privința cererilor depuse și neexaminată de instanța de judecată privind efectuarea expertizei, numirea/recuzarea expertului, reclamarea probelor, asigurarea acțiunii;
- g) stabilirea termenelor pentru efectuarea actelor procedurale;
- h) stabilirea locului, a datei, a orei și a duratei ședinței de judecată;
- i) stabilirea ordinii și timpului necesar pentru audierea martorilor, a experților sau a altor persoane, pentru efectuarea altor acte procedurale.

Articolul 193

Ședința de judecată

(1) Examinarea în fond a cauzei se face într-o singură ședință de judecată continuă, care poate fi întreruptă doar în temeliile prevăzute de prezentul cod. În cazul în care legea nu prevede altfel, judecarea cauzelor are loc în ședință de judecată, cu înștiințarea obligatorie a participanților la proces despre locul, data/datele și ora/orele ședinței.

Articolul 203

Soluționarea cererilor și demersurilor participanților la proces

(1) Cererile și demersurile participanților la proces în problema judecării cauzei se soluționează prin încheiere judecătorească. La începutul ședinței de judecată, instanța verifică posibilitatea examinării cauzei în lipsa participantului/participanților citați legal.

Articolul 204

Prezentarea probelor în ședința de judecată

Instanța decide acceptarea probelor în ședință de judecată doar în condițiile art. 119¹.

Articolul 265

Temeiurile de încetare a procesului

Instanța judecătorească dispune încetarea procesului în cazul în care:

- a) cauza nu urmează a fi judecată în procedură civilă;
- b) într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri s-a emis o hotărâre judecătorească rămasă irevocabilă sau o încheiere de încetare a procesului în legătură cu renunțarea reclamantului la acțiune sau cu confirmarea tranzacției dintre părți;
- c) reclamantul a renunțat la acțiune, renunțul fiind admis de instanță;
- c¹) reclamantul și-a retras acțiunea civilă la faza judecării cauzei în procesul penal, dacă retragerea a fost acceptată de instanță;
- d) părțile au încheiat o tranzacție, confirmată de instanță;
- e) într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri s-a emis o hotărâre arbitrală care a devenit obligatorie pentru părți, cu excepția cazului în care instanța refuză eliberarea titlului executoriu sau desființează hotărârea arbitrală;
- f) partea în proces persoană fizică decedează și raportul juridic litigios nu admite succesiunea în drepturi;
- g) reclamantului și/sau pârâtului îi lipsește capacitatea de folosință, cu excepția cazurilor

prevăzute la art. 59 alin. (2);

h) cererea de chemare în judecată este depusă de un organ, o organizație sau o persoană în vederea apărării drepturilor, libertăților sau intereselor legitime ale unei alte persoane fără ca prezentul cod sau o altă lege să le confere acest drept.

Articolul 266

Procedura și efectele încetării procesului

(1) Instanța judecătorească dispune încetarea procesului printr-o încheiere, care poate fi atacată cu recurs.

(2) Pronunțând încheierea de încetare a procesului, instanța judecătorească menționează că nu se admite o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri.

3. Prevederile relevante ale Legii insolvenței nr.149 din 29.06.2012:

Articolul 1

Scopul și domeniul de reglementare

(1) Scopul prezentei legi este instituirea cadrului juridic privind stabilirea unei proceduri colective pentru satisfacerea creanțelor creditorilor din contul patrimoniului debitorului prin aplicarea față de acesta a procedurii de restructurare sau a procedurii falimentului și prin distribuirea produsului finit.

(4) Procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Articolul 4

Participanții la procesul de insolvență

(1) Participanți la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege

(2) Organele și persoanele stabilite la alin. (1) trebuie să asigure efectuarea rapidă a actelor și a operațiunilor prevăzute în prezenta lege, realizarea în condițiile legii a drepturilor și a obligațiilor celorlalți participanți la aceste acte și operațiuni.

Articolul 9

Cererea introductivă

Procesul de insolvență se întentează doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvență (denumită în continuare cerere introductivă).

Articolul 18

Cererea introductivă depusă de creditor

(1) Creditorul poate depune cerere introductivă dacă are un interes legitim în intentarea procesului de insolvență și își poate argumenta creanțele și temeiurile de intentare a procesului de insolvență.

(2) - *abrogat.*

(3) Creditorul nu este în drept să inițieze proces de insolvabilitate în cazul în care debitorul se află în proces de restructurare, cu excepția cazului în care creanța a apărut după intentarea procesului.

(4) Creditorul poate depune cerere introductivă doar după epuizarea tuturor posibilităților de recuperare a creanței în procedură prealabilă, inclusiv prin intermediul unui proces de mediere.

Articolul 28

Referința la cererea introductivă

(1) În decursul a 2 zile lucrătoare de la adoptarea încheierii de admitere spre examinare a cererii introductive înaintate de creditor, instanța de insolvabilitate va expedia debitorului cererea în copie.

(2) În cel mult 10 zile de la primirea copiei de pe cererea introductivă, debitorul prezintă instanței de insolvabilitate o referință la cererea introductivă, prin care contestă sau recunoaște existența stării de insolvabilitate. În referință debitorul poate răsturna prezumția incapacității de plată prin prezentarea probelor care confirmă că el a executat obligațiile pecuniare sau că există o acțiune civilă în legătură cu această obligație, intentată până la depunerea cererii introductive, ori că obligația poate fi stinsă prin compensare cu o obligație într-un cuantum egal sau mai mare. Dacă obiectează față de starea de insolvabilitate și dacă obiecțiile sînt recunoscute ulterior de instanța de insolvabilitate ca fiind nejustificate, debitorul nu mai are dreptul să solicite procedură de restructurare.

(3) Dacă, în urma examinării referinței, constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate, instanța de insolvabilitate respinge cererea introductivă, care va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

(4) Dacă debitorul nu contestă prin referință, în termenul prevăzut la alin. (2), că este în stare de insolvabilitate și își exprimă intenția de a-și restructura activitatea, instanța de insolvabilitate, în termen de 10 zile lucrătoare de la primirea referinței, adoptă din oficiu o hotărâre de intentare a procedurii de insolvabilitate, obligându-l să prezinte un plan al procedurii de restructurare.

(5) La referința față de cererea introductivă, debitorul anexează actele indicate la art. 17.

(6) În cel mult 30 de zile de la notificarea efectuată conform art. 26, creditorii prezintă o referință la cererea introductivă, prin care se opun intentării procesului de insolvabilitate ori se alătură cererii introductive prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului. Rea-credința persoanei care a înaintat cererea introductivă trebuie dovedită de creditorul care se opune intentării procesului de insolvabilitate.

(7) Obiecțiile creditorilor care se opun intentării procesului de insolvabilitate sunt soluționate de către instanța de insolvabilitate odată cu examinarea raportului administratorului provizoriu într-o ședință publică, prin hotărâre de intentare a procesului de insolvabilitate, de deschidere a procedurii simplificate a falimentului sau de respingere a cererii introductive.

(8) Lipsa de referință la cererea introductivă nu împiedică examinarea ei.

Articolul 29

Tabelul preliminar al creanțelor

(1) Creanțele față de patrimoniul debitorului vor fi înregistrate de administratorul provizoriu într-un tabel preliminar al creanțelor în funcție de datele evidenței contabile a debitorului și în baza cererilor de admitere a creanțelor înaintate instanței de către creditorii ale căror creanțe sînt anterioare datei de admitere a cererii introductive spre examinare.

(2) Termenul-limită de depunere de către creditorii în instanța de insolvabilitate a referinței asupra cererii introductive și a cererii de admitere a creanțelor asupra patrimoniului debitorului va fi de maximum 30 de zile de la data notificării. Termenul de verificare și de consemnare a creanțelor în tabelul preliminar al creanțelor este de 15 zile lucrătoare.

(3) Creanțele vor fi supuse verificării de către administratorul provizoriu, conform unci proceduri prevăzute în capitolul V secțiunea 1. Creanțele confirmate pe deplin sau parțial de

administratorul provizoriu în urma verificării, trecute în tabelul preliminar, vor fi prezumate a fi valabile și corecte.

(4) Ca rezultat al verificării, administratorul provizoriu va întocmi și va înregistra în instanța de insolabilitate, odată cu raportul ori separat, și tabelul preliminar al creanțelor cuprinzând toate creanțele asupra patrimoniului debitorului, precizând că sînt: chirografare, garantate, sub condiție, scadente sau nescadente și arătând pentru fiecare numele/denumirea creditorului, suma solicitată de creditor și suma acceptată de administratorul provizoriu.

(5) Creanțele introduse de administratorul provizoriu în tabelul preliminar se atribuie masei credale cu titlu provizoriu fără drept de vot.

(6) Titularul de creanțe trecute în tabelul preliminar cu titlu provizoriu este decăzut, în ceea ce privește creanțele respective, din următoarele drepturi:

- a) de a vota la adunarea creditorilor;
- b) de a participa la distribuțiile de sume în cadrul restructurării și/sau al lichidării debitorului;
- c) de a-și realiza creanțele împotriva debitorului sau a membrilor ori asociaților acestuia.

(7) Perioada provizorie a creanțelor durează pînă la data confirmării lor în ședința de validare a creanțelor în cadrul procesului de insolabilitate sau al procedurii simplificate a falimentului, cu înregistrarea acestora în tabelul definitiv al creanțelor.

(8) Creanțele incluse în tabelul preliminar nu se contestă. Ele pot fi contestate după intentarea procesului de insolabilitate sau a procedurii simplificate a falimentului doar dacă au fost incluse în tabelul definitiv.

(9) În partea nereglementată de prezentul articol se vor utiliza prevederile capitolului V secțiunea I.

Articolul 30

Acțiunile preliminare intentării procesului de insolabilitate.

Hotărârea instanței de insolabilitate

(1) Măsurile de pregătire preliminară a examinării cauzei privind insolabilitatea debitorului le ia instanța de insolabilitate în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

(2) Pentru urgentarea actelor procesuale, instanța de insolabilitate poate solicita audierea persoanelor identificate ca făcând parte din administrația societății, le poate solicita asistența și concursul la efectuarea actelor de procedură, poate efectua orice alt act procesual necesar soluționării cauzei.

(3) Termenul de examinare a cauzei de intentare a procesului de insolabilitate este de cel mult 60 de zile lucrătoare de la data admiterii cererii introductive spre examinare. În funcție de circumstanțele cauzei și de motivele temeinice, instanța de insolabilitate poate decide majorarea termenului de examinare a cauzei cu 15 zile lucrătoare.

(4) După judecarea cererii introductive, instanța de insolabilitate adoptă una din următoarele hotărâri:

- a) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează proces de insolabilitate;
- b) se constată insolabilitatea debitorului și i se intentează procedură simplificată a falimentului;
- c) - *abrogată*;
- d) se respinge cererea introductivă și se refuză intentarea unui proces de insolabilitate față de debitor.

(5) Instanța de insolabilitate poate dispune totodată, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege.

Articolul 31
Retragerea cererii introductive

(1) Cererea introductivă poate fi retrasă de către deponent pînă la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolabilitate sau de respingere a cererii introductive.

(2) Renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acestei cereri de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

Articolul 32
Repartizarea cheltuielilor judiciare aferente perioadei de observare a debitorului

(1) Cheltuielile judiciare aferente perioadei de observare a debitorului privind taxa de stat, privind remunerarea administratorului provizoriu, privind notificarea, privind convocarea ședințelor și comunicarea actelor de procedură efectuate de administratorul provizoriu se suportă din patrimoniul debitorului. Prin tranzacție se poate stabili o altă ordine de repartizare a cheltuielilor judiciare.

(2) În cazul în care în patrimoniul debitorului nu există bunuri ori acestea sunt insuficiente pentru a acoperi cheltuielile procesului de insolabilitate, obligația de achitare a remunerației administratorului provizoriu și de acoperire a cheltuielilor efectuate de acesta în perioada de observare a debitorului este trecută în sarcina organului executiv al debitorului.

(3) În cazul în care instanța de insolabilitate respinge cererea introductivă în legătură cu lipsa temeiurilor de insolabilitate a debitorului, cheltuielile prevăzute la alin. (1) se trec în mod solidar pe seama creditorilor care au adresat cererea introductivă și a creditorilor care au susținut-o prin referință depusă în cadrul procesului.

(4) Modalitatea de repartizare a cheltuielilor judiciare și a cheltuielilor de remunerare a administratorului provizoriu o stabilește instanța de insolabilitate într-o hotărâre sau încheiere emisă în urma examinării cauzei.

Expunerea pretenției sau a pretențiilor încălcări ale constituției, precum și a argumentelor în sprijinul acestor afirmații:

Argumentele de neconstituționalitate
„Retragerea” și „renunțarea” sunt instituții juridice distincte în însuși dreptul comun, iar norma contestată le suprapune fără a le defini

Articolul 31 este intitulat „Retragerea cererii introductive”.

alineatul (1) reglementează retragerea;

alineatul (2) operează exclusiv cu noțiunea de renunțare.

Norma nu definește niciuna dintre ele și nu precizează dacă testul instituit la alin. (2) se aplică și ipotezei de la alin. (1).

Că legiuitorul nu tratează cele două noțiuni ca sinonime rezultă din însuși textul Codului de procedură civilă, care le folosește disjunctiv, în aceeași frază; art. 97 alin. (1) — „În cazul în care își retrage cererea de chemare în judecată sau renunță la acțiune pînă la comunicarea către pârât a cererii [...]”. Dacă ar fi echivalente, enumerarea alternativă ar fi lipsită de sens.

Codul de procedură civilă atașează celor două instituții efecte diametral opuse. Retragerea produce restituirea cererii, potrivit art. 170 alin. (1) lit. i), iar art. 170 alin. (4) prevede expres că restituirea „nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pârât, cu același obiect și aceleași temeiuri”.

Renunțarea la acțiune produce încetarea procesului potrivit art. 265 lit. c), iar art. 266 alin. (2) impune instanței să menționeze că „nu se admite o nouă adresare în judecată a aceluiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri”. Una conservă dreptul la o nouă sesizare; cealaltă îl stinge.

Această distincție este confirmată și de Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 17.11.2014, pct. 11: „Actul retragerii cererii de chemare în judecată nu trebuie de confundat cu actul renunțării la acțiune, ultimul excluzând posibilitatea de o nouă adresare în judecată a aceleiași părți cu privire la același obiect și pe aceleași temeiuri”.

Diferă și obiectul actului de dispoziție. Art. 31 din Legea insolvenței privește cererea introductivă, adică actul procesual de sesizare a instanței. Art. 265 lit. c) CPC privește acțiunea, adică pretenția exercitată. Desistarea de la actul de sesizare nu echivalează cu abandonarea pretenției și cu atât mai puțin cu stingerea dreptului material.

Diferă, în fine, și regimul temporal, ceea ce confirmă autonomia reglementării speciale. În dreptul comun, retragerea este posibilă numai înainte de emiterea încheierii privind intentarea procesului (art. 170 alin. (1) lit. i) CPC). Legea insolvenței stabilește expres un alt reper — „până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive” (art. 31 alin. (1)) — și leagă direct retragerea de încetarea procesului prin art. 30 alin. (5). Prin urmare, dacă regimul temporal al dreptului comun nu poate fi transpus mecanic în materia insolvenței, cu atât mai puțin poate fi transpus efectul extinctiv al renunțării.

B. Efectul renunțării este incompatibil cu economia legii speciale, iar extinderea lui prin analogie este interzisă

Legea insolvenței conferă creditorului dreptul de a sesiza instanța ori de câte ori se manifestă un temei de insolvență — art. 9, art. 10, art. 12 și art. 19. Aplicarea în această materie a efectului extinctiv al renunțării ar produce un rezultat inadmisibil: creditorul care se retrage astăzi pentru că i-a fost achitată creanța ar fi decăzut definitiv din dreptul de a solicita intentarea procesului de insolvență față de același debitor, chiar dacă acesta ar intra ulterior în stare reală de incapacitate de plată.

Art. 31 din Legea insolvenței nu prevede nicăieri o asemenea decădere. Atunci când legiuitorul înțelege să instituie această sancțiune, o face expres, astfel cum procedează în art. 266 alin. (2) CPC. Or, potrivit art. 12 alin. (3) CPC, „Nu se admite aplicarea prin analogie a normei de drept care derogă de la dispozițiile generale, restrânge drepturi sau stabilește sancțiuni suplimentare”. Interdicția unei noi sesizări prevăzută de art. 266 alin. (2) CPC este exact o asemenea normă și nu poate fi extinsă, pe cale de analogie, asupra retragerii cererii introductive reglementate special de art. 31 alin. (1) din Legea insolvenței.

Incompatibilitatea este confirmată de însăși prima teză a art. 31 alin. (2): retragerea sau renunțarea deponentului nu îi privează pe creditorii alăturați de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond. Această regulă este străină renunțării clasice din dreptul comun și reflectă caracterul colectiv al procedurii de insolvență. Dacă cele două instituții ar fi identice, ar trebui să producă aceleași efecte; or, ele nu produc.

Rezultă că norma contestată introduce în corpul legii speciale o instituție a cărei consecință legală este incompatibilă cu economia acelei legi, fără a preciza dacă și în ce măsură acea consecință se produce. Aceasta constituie o încălcare a art. 23 alin. (2) din Constituție sub aspectul cerințelor de claritate și previzibilitate a legii, precum și a art. 20 din Constituție, prin instituirea unei decăderi neprevăzute expres și lipsite de justificare.

Caracterul imprevizibil al normei nu este ipotetic. El este demonstrat de însuși dosarul de față: aceeași instanță a aplicat art. 31 alin. (1) coroborat cu art. 30 alin. (5) și a încetat procesul în cauza nr. 2i-108/2025 din 08.12.2025, iar în prezenta cauză a reținut, prin încheierea din 22.12.2025, că între noțiunile de retragere și renunțare „nu există nici o deosebire juridică”. Două interpretări opuse ale aceluiași text, în același for și în același interval de timp.

C. Teza a doua a alineatului (2) este lipsită de obiect propriu, ipoteza pe care ar fi urmărit să o acopere fiind reglementată distinct

Situația creditorilor care doresc continuarea examinării are o reglementare proprie și completă. Potrivit art. 28 alin. (6) din Legea insolvenței, creditorii se alătură cererii introductive prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului, în termen de cel mult 30 de zile de la notificarea efectuată conform art. 26. Potrivit art. 28 alin. (7), obiecțiile creditorilor se soluționează

odată cu examinarea raportului administratorului provizoriu, prin hotărâre de intentare a procesului, de deschidere a procedurii simplificate a falimentului sau de respingere a cererii introductive.

Prima teză a art. 31 alin. (2) confirmă chiar ea că persoanele protejate sunt „persoanele care s-au alăturat acestei cereri”. Categoria este, așadar, expres definită de legiuitor și se suprapune perfect peste cea de la art. 28 alin. (6): creditorii alăturați.

În consecință, teza a doua — „doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane” — nu adaugă nimic în ipoteza pentru care ar fi fost concepută, întrucât drepturile creditorilor alăturați sunt deja protejate prin prima teză și prin art. 28. În schimb, formularea deschisă „alte persoane” permite extinderea protecției asupra debitorului, adică tocmai asupra subiectului pasiv al procedurii, transformându-l în titular al unui drept de veto asupra unui proces pe care nu l-a declanșat.

Teza a doua reproduce, de altfel, textul art. 27 alin. (2) CPC, aplicabil oricum în temeiul art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței. Norma este superfluă în ceea ce are legitimitate și nocivă în ceea ce adaugă.

D. Identitatea procesului. Retragerea unei cereri nu poate fi împiedicată de existența sau de ipoteza altei cereri

Procesul se individualizează prin trei elemente: părțile, obiectul și temeiul. Codul de procedură civilă utilizează această triplă identitate în art. 170 alin. (1) lit. g), art. 265 lit. b), art. 266 alin. (2) și art. 267 lit. d). Modificarea oricăruia dintre ele configurează un alt proces.

În ipoteza existenței unor creditorii alăturați, soluția corectă și singura compatibilă cu principiul disponibilității este ca instanța să înceteze procesul pornit la cererea deponentului care se retrage și să continue examinarea în privința cererii creditorului alăturat, pronunțându-se separat asupra fiecăreia — care se admite, care se respinge și pentru care motive. Instanța nu poate menține în viață cererea unui deponent care nu o mai susține, pentru a servi drept suport procesual pretențiilor altei persoane.

Cu atât mai mult, instanța nu poate menține cererea deponentului în absența oricărui creditor alăturat. În prezenta cauză termenul prevăzut de art. 28 alin. (6) s-a împlinit încă din anul 2024, niciun creditor nu s-a alăturat, iar administratorul provizoriu a constatat expres acest fapt. Categoria protejată de art. 31 alin. (2) teza I este definitiv vidă și nu mai poate fi completată.

E. În lipsa unei cereri susținute, instanța nu se poate pronunța din oficiu, iar debitorul nu se poate alătura

Potrivit art. 9 din Legea insolvenței, „Procesul de insolvență se întinde doar pe baza unei cereri de intentare a procesului de insolvență (cerere introductivă)”. Instanța de insolvență nu dispune de dreptul de autoinvestire.

Potrivit art. 27 alin. (1) CPC și potrivit pct. 41–42 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 5 din 17.11.2014, atribuțiile părților în procesul civil „nu pot fi valorificate de instanță din oficiu”.

Debitorul nu poate suplini lipsa unei cereri susținute. Alăturarea este rezervată prin art. 28 alin. (6) exclusiv creditorilor și se realizează prin înaintarea creanțelor asupra patrimoniului debitorului — o operațiune pe care debitorul, prin definiție, nu o poate efectua împotriva sa. Instrumentul procesual pus de lege la dispoziția debitorului este referința prevăzută de art. 28 alin. (2), prin care acesta poate răsturna prezumția incapacității de plată, cu efectul prevăzut de art. 28 alin. (3): respingerea cererii introductive, care „va fi considerată ca lipsită de orice efect chiar de la înregistrare”.

Rezultă că interpretarea dată art. 31 alin. (2) creează în favoarea debitorului o poziție procesuală pe care legea nu i-o conferă în niciun alt text: aceea de a împune continuarea unui proces pe care unicul titular nu îl mai susține, fără a fi ținut de vreun termen, de vreo sarcină probatorie sau de vreo condiție de admisibilitate.

Articolul 28 alin. (3) reglementează situația în care instanța constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate. Însă prezenta cauză ridică o problemă diferită, se susține că **temeiul concret al cererii introductive a dispărut ulterior**, prin achitarea integrală a creanței.

Prin urmare, problema nu este dacă debitorul era sau nu în stare de insolvabilitate la momentul examinării cererii. Problema este ce se întâmplă atunci când creanța care a determinat creditorul să formuleze cererea introductivă este stinsă după instituirea perioadei de observație.

Această situație nu este reglementată în mod expres și suficient de previzibil.

F. Debitorul nu este în stare de insolvabilitate

Art. 28 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „*constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate*”, coroborat cu art.30 alin.(4) lit. d) și cu art.32 alin. (3) din aceeași lege, **în măsura în care limitează respingerea cererii introductive exclusiv la ipoteza constatării lipsei temeiurilor de insolvabilitate**, omițând să reglementeze respingerea cererii rămase fără obiect ca urmare a satisfacerii creanței după instituirea perioadei de observație, precum și regimul cheltuielilor judiciare aferente acestei ipoteze.

1. Legea insolvenței reglementează **încetarea procesului** în două ipoteze, enumerate limitativ de art.30 alin.(5), „încheierea unei tranzacții și retragerea cererii introductive, la care se adaugă „alte condiții stabilite de lege”. Renunțarea este supusă, prin art. 31, testul acordului implicit al terților.

2. În paralel, art.30 alin.(4) reglementează **hotărârile** pe care instanța le poate adopta după judecarea cererii introductive: intentarea procesului de insolvență, intentarea procedurii simplificată a falimentului și respingerea cererii introductive cu refuzul intentării. Litera c) este abrogată.

Art. 30 alin. (4) lit. d) nu indică temeiurile respingerii

Litera d) prevede că instanța „respinge cererea introductivă și refuză intentarea unui proces de insolvență față de debitor”, **fără a arăta în ce cazuri**. Textul este necalificat și nu distinge între specii de respingere.

Art. 28 alin. (3) îngustează aplicarea art. 30 alin. (4) lit. d)

Temeiul respingerii este stabilit exclusiv de art. 28 alin. (3): instanța respinge cererea introductivă dacă **constată că debitorul nu este în stare de insolvență**, cererea fiind considerată lipsită de orice efect chiar de la înregistrare.

Constatarea lipsei temeiurilor de insolvență este, la rândul ei, încredințată de lege administratorului provizoriu: potrivit art. 27 alin. (1), raportul acestuia propune fie intentarea procedurii de insolvență, fie intentarea procedurii simplificate a falimentului, fie constată insolvența debitorului și încetarea procesului. Potrivit art. 34 alin. (3), instanța dă apreciere concluziilor din raport.

Rezultă că art. 28 alin. (3), coroborat cu art. 27 alin. (1) și art. 34 alin. (3), **restrânge aplicarea art. 30 alin. (4) lit. d) la o singură ipoteză** — respingerea pentru insolvența debitorului. Nicio altă cauză de respingere nu este prevăzută. Iar art. 32 alin. (3) confirmă această îngustare, atașând consecința patrimonială exclusiv respingerii „în legătură cu lipsa temeiurilor de insolvență a debitorului”.

Practica cunoaște însă și alte situații care conduc firesc la respingerea cererii introductive, dintre care cea mai frecventă este **rămânerea fără obiect a cererii prin plata creanței de către debitor după instituirea perioadei de observație.**

Problema constituțională trebuie examinată, în primul rând, prin prisma **articolului 20 din Constituție**, care garantează accesul liber la justiție.

Dreptul de acces la instanță nu poate fi redus la posibilitatea formală de a depune o cerere. El presupune existența unui cadru procedural coerent, previzibil și proporțional, inclusiv în ceea ce privește posibilitatea persoanei de a dispune de demersul procesual inițiat de aceasta în condițiile stabilite de lege.

În același timp, în temeiul articolului 54 din Constituție, orice restrângere a exercițiului drepturilor și libertăților trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporțională cu situația care a determinat-o, fără a atinge existența dreptului.

În prezenta cauză trebuie verificat dacă menținerea obligatorie a unei cereri introductive pe care creditorul-deponent dorește să o retragă, în condițiile în care creanța sa a fost stinsă, procesul de insolabilitate nu a fost intentat și niciun alt creditor nu s-a alăturat, constituie o restrângere proporțională a dreptului de acces la justiție.

Totodată, articolul 23 din Constituție impune exigențe privind calitatea legii, inclusiv claritatea și previzibilitatea acesteia.

Or, utilizarea unor instituții juridice distincte — „retragere” și „renunțare” — în alineate diferite ale aceluiași articol, urmată de aplicarea unei condiții prevăzute expres pentru „renunțare” și asupra „retragerii”, fără o reglementare expresă în acest sens, ridică o problemă de previzibilitate și securitate juridică.

Consecințele lacunei se văd cel mai clar în două ipoteze.

a) Debitorul plătește, iar creditorul nu retrage cererea și nu renunță la ea. Instanța nu dispune de nicio soluție pentru acest caz: încetarea presupune retragerea sau tranzația, iar respingerea presupune constatarea solvabilității. Procesul rămâne suspendat într-un vid normativ.

b) Debitorul plătește, creditorul nu retrage și nu renunță, iar administratorul provizoriu constată prezența temeiurilor de insolabilitate. Instanța este împinsă spre intentarea procesului, deși creanța care a justificat sesizarea este stinsă, iar deponentul **nu mai deține interesul legitim** cerut de art. 18 alin. (1) din Lege drept condiție a dreptului de a depune cerere introductivă. Legea impune astfel continuarea unui demers a cărui condiție de

Situația din dosarul nr. 2i-52/2023 este similară. Creanța de 39 537,90 lei a fost achitată integral la 06.03.2024, iar **creditorul deponent nu își mai susține cererea introductivă**, fapt comunicat instanței prin cererea din 07.03.2024 și prin explicațiile ulterioare. Cererile de retragere au fost respinse prin încheierile din 01.08.2025 și 22.12.2025.

Cu toate acestea, instanța rămâne ținută să examineze temeiurile de insolabilitate pentru a se putea pronunța prin prisma art. 30 alin. (4), întrucât art. 28 alin. (3) nu îi lasă nicio altă cale spre respingere. Iar această examinare este imposibilă: administratorul provizoriu a comunicat expres că **nu se poate pronunța** asupra stării de solvabilitate ori de insolabilitate a debitorului, acesta nefiindu-i prezentat actele contabile, în pofida unei încheieri judecătorești rămase neexecutate.

Consecința este că perioada de observație durează de peste doi ani și opt luni, față de termenul de cel mult 60 de zile lucrătoare prevăzut de art.30 alin.(3), iar remunerația administratorului provizoriu se acumulează lunar, desi tocmai debitorul este cel ce a fost impotriva incetarii procedurii.

Art. 28 alin. (3) urmează a fi aplicat la soluționarea cauzei, întrucât el determină singurul temei pe care instanța îl poate reține pentru o eventuală respingere a cererii introductive în baza art. 30 alin. (4) lit. d).

Astfel, se pune problema dacă art.28 alin.(3), coroborat cu art.30 alin.(4) lit.d), este constituțional în măsura în care nu permite o soluție pentru cererea care a devenit lipsită de obiect după instituirea perioadei de observație.

Consecințele: ingerință continuă și lipsită de limită temporală

Menținerea procedurii împotriva voinței titularului cererii introductive produce efecte patrimoniale continue: măsurile de asigurare prevăzute de art. 24 acționează, conform alin. (6) al aceluiași articol, până la intentarea procesului sau până la respingerea cererii introductive; remunerația administratorului provizoriu se acumulează lunar potrivit art. 25 alin. (6) și art. 32.

Depășirea termenului prevăzut de art. 30 alin. (3) — 60 de zile lucrătoare, majorabile cu 15 — nu este însoțită de nicio sancțiune, iar norma contestată permite prelungirea procedurii sine die. În prezenta cauză procedura durează de peste doi ani și opt luni, deși creanța este stinsă din 06.03.2024.

Ingerința afectează dreptul de proprietate garantat de art. 46 din Constituție, atât în privința debitorului, cât și a creditorului deponent — aflat el însuși în procedură de faliment, cu obligația

legală de a nu greva masa debitoare cu cheltuieli inutile — și nu satisface exigențele art. 54 alin. (2) din Constituție, nefiind necesară într-o societate democratică și fiind vădit disproporționată în raport cu scopul legii, care este gestionarea incapacității de plată, iar nu constatarea unor preținse abuzuri procesuale.

Este afectat și dreptul de acces liber la justiție consacrat de art. 20 din Constituție, în componenta sa privind soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, precum și principiul securității raporturilor juridice.

V. Efectele hotărârii Curții Constituționale asupra prezentei cauze

Potrivit art. 140 alin. (1) din Constituție, legile sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale. Hotărârea produce, ca regulă, efecte pentru viitor.

Aceasta nu afectează însă aplicabilitatea imediată a hotărârii în cauzele pendinte. Excepția de neconstituționalitate constituie un incident procedural în cadrul examinării acțiunii principale, iar rațiunea sa este tocmai aceea de a înlătura din soluționarea cauzei norma neconformă Constituției. Cauza de față nu este soluționată: cererea introductivă nu a fost tranșată prin niciuna dintre soluțiile art. 30 alin. (4) din Legea insolvenței.

Încheierile din 01.08.2025 și 22.12.2025 nu sunt irevocabile — ambele poartă mențiunea că pot fi atacate doar odată cu fondul cauzei. În consecință, nu se pune problema revizuirii: în ipoteza declarării neconstituționalității, instanța va fi ținută să reexamineze cererea de retragere a cererii introductive fără a mai putea aplica norma înlăturată, iar încheierile anterioare, lipsite de temeiul lor legal, nu îi mai pot fi opuse creditorului deponent.

Articolul 20 din Constituție garantează accesul liber la justiție. În prezenta cauză, problema trebuie privită și din perspectiva **dimensiunii negative a dreptului de acces la justiție**.

Persoana care a sesizat instanța nu trebuie, în orice circumstanțe, să fie obligată să continue o procedură pe care nu o mai susține, în lipsa unui interes legitim concret care să justifice această continuare.

În cazul S.R.L. „Ixialia”:

- creanța a fost achitată integral;
- creditorul nu mai are pretenții față de debitor;
- creditorul nu mai solicită intentarea procesului de insolvență;
- niciun creditor nu s-a alăturat cererii;
- procesul de insolvență nu a fost intentat.

În aceste condiții, menținerea obligatorie a cererii poate transforma dreptul de acces la justiție într-o **obligatie de a continua procedura judiciară**.

Problema constituțională constă tocmai în a determina dacă o asemenea ingerință este compatibilă cu art. 20 și art. 54 din Constituție.

În consecință, din circumstanțele cauzei rezultă două probleme constituționale distincte, dar interdependente:

Prima: dacă art.31 alin.(2) din Legea insolvenței, coroborat cu art.60 alin. (5) CPC, poate fi interpretat astfel încât să împiedice retragerea cererii introductive prevăzută expres de art.31 alin. (1), atunci când creanța creditorului-deponent a fost achitată integral, procesul de insolvență nu a fost intentat și niciun alt creditor nu s-a alăturat cererii.

A doua: dacă art.28 alin.(3), coroborat cu art.30 alin.(4) lit. d) și art.32 alin. (3) din Legea insolvenței, este conform Constituției în măsura în care nu reglementează în mod clar și previzibil soluția procesuală și consecințele patrimoniale ale situației în care, după instituirea perioadei de observație, creanța care a constituit temeiul cererii introductive este stinsă integral, creditorul nu mai susține cererea, iar niciun alt creditor nu s-a alăturat.

Prin urmare, există o legătură directă, reală și nemijlocită între normele contestate și soluția care urmează a fi pronunțată în cauza concretă.

În acest sens, argumentarea privind aplicabilitatea normelor trebuie plasată anterior analizei preținsei neconformități cu art. 20, art. 23, art. 46 și art. 54 din Constituție, deoarece mai întâi trebuie demonstrat că problema constituțională este una **concretă și determinantă pentru**

soluționarea cauzei, iar ulterior urmează a fi examinată compatibilitatea acestora cu drepturile și principiile constituționale invocate.

Astfel, excepția îndeplinește condiția caracterului concret și a relevanței pentru soluționarea cauzei, întrucât fără stabilirea efectului constituțional al prevederilor contestate instanța nu poate determina în mod definitiv soarta cererii introductive și a procesului judiciar aflat pe rol.

Aceste probleme nu sunt ipotetice. Ele determină în mod direct soluția care urmează să fie adoptată în dosarul nr. 2i-52/2023.

În plus, Curtea Constituțională a subliniat că accesul *prin intermediul excepției de neconstituționalitate constituie un aspect al dreptului la un proces echitabil și că accesul la justiție constituțională trebuie să fie concret și efectiv*.

Prin urmare, sunt întrunite condițiile pentru ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale.

Date suplimentare referitoare la obiectul sesizării:

Anterior Curtea Constituțională nu s-a expus asupra constituționalității dispozițiilor legale criticate în prezenta sesizare.

Cadrul constituțional

Articolul 1. Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4. Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

Cerințele autorului sesizării

Reieșind din considerentele enunțate, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția RM, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională nr. 317 din 13.12.1994, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 39 din Codul Jurisdicției Constituționale, art. 121 din Codul de procedură civilă,-

Solicit respectuos înaltei Curți:

1. Admiterea spre examinare și declararea admisibilă a prezentei sesizări;
2. Exercițarea controlului de constituționalitate și declararea neconstituționalității tezei a doua a articolului 31 alineatul (2), respectiv a textului „*În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolvabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane*”;
3. Exercițarea controlului de constituționalitate art. 60 alin. (5) din Codul de procedură civilă respectiv a textului *ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului*, în măsura în care acesta este aplicat coroborat cu art. 31 alin. (2) din Legea insolvabilității, în care condiția prevăzută de teza a doua se aplică exclusiv renunțării la cererea introductivă, iar nu și retragerii reglementate de articolul 31 alineatul (1), iar sintagma „*alte persoane*” desemnează exclusiv creditorii care s-au alăturat cererii introductive în condițiile articolului 28 alineatul (6) din aceeași lege, debitorul nefiind inclus în această categorie.
5. Exercițarea controlului constituționalității art. 28 alin. (3), în coroborare cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din Legea insolvabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „*constată că debitorul nu este în stare de insolvabilitate*”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege, cu solicitarea adresată Curții Constituționale de a constata că normele sunt **constituționale numai în măsura în care** nu exclud respingerea cererii introductive și în alte

cazuri prevăzute de lege, în special atunci când cererea a rămas fără obiect ca urmare a satisfacerii creanței după instituirea perioadei de observație, creditorul nu mai susține cererea, iar niciun alt creditor nu s-a alăturat acesteia.

6. Constatarea compatibilității sau incompatibilității prevederilor contestate cu **art. 1 alin. (3), art. 20, art. 23 alin. (2), art. 46 și art. 54 din Constituția Republicii Moldova**, în măsura problemelor de constituționalitate invocate prin prezenta sesizare.

Declarația și semnătură

Declar pe propria onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt veridice.

Anexă:

- copia hotărârii judecătorei Bălți sediul central din 20.02.2023
- copia încheierii judecătorei Bălți sediul central din 29.04.2024.

Locul mun. Chișinău
Data 08 octombrie 2026

Cu respect,

Digitally signed by Gîrleanu Natalia
Date: 2026.10.08 20:53:14 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
Gîrleanu Natalia
MOldova EUROPEANĂ

ÎNCHIEIERE
Dosarul nr. 2i-52/2023
(2-23172927-09-2i-04122023)

municipiul Bălți
09 octombrie 2026

Instanța de judecată, în componență:
Președintele ședinței, judecătorul
Grefier

Marina Tilipeț
Alexandra Draguțan

examinând în ședință de judecată publică cererea (cu completările ulterioare) depusă de lichidatorul SRL "Ixialia", în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 31 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149/2012, a textului corespunzător din art. 60 alin. (5) Cod de procedură civilă, și a art. 28 alin. (3) din Legea insolvenței nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „constată că debitorul nu este în stare de insolvență”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege,-

a constatat următoarele:

I. ÎN FAPT

La 04 decembrie 2023 creditorul SRL „Ixialia” s-a adresat în instanța de judecată cu o cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolvență față de debitorul SRL „Auto-International” cu sediul mun. Bălți, str. Sofia 27/1, c/f 1012602002961, din motivul incapacității acestuia de a-și onora obligațiunile de plată a datoriei față de creditor.

Prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 05 decembrie 2023 cererea introductivă depusă de creditorul SRL „Ixialia” privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul SRL „Auto-International” cu sediul mun. Bălți, str. Sofia nr.27/1, c/f 1012602002961, s-a admis spre examinare, în calitate de administrator provizoriu pe perioada de observație al debitorului SRL „Auto-International”, fiind numită administratorul autorizat Onichevici Natalia, deținătoarea autorizației nr.42 din 14.01.2015.

Prin referința din 12 decembrie 2023 SRL „Auto-International” a solicitat respingerea cererii introductive în temeiul art.28 alin. (2)-(3) al Legii insolvenței.

La **26 august 2026**, lichidatorul SRL "Ixialia", în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, a formulat cerere solicitând instanței:

- emiterea unei încheieri privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 31 alin. (2) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, cu sesizarea Curții Constituționale;
- cu titlu principal, verificarea constituționalității tezei a doua a art. 31 alin. (2), respectiv a textului referitor la condiția potrivit căreia, în cazul renunțării la cererea introductivă, încetarea procesului este posibilă numai dacă aceasta nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane, precum și a textului corespunzător din art. 60 alin. (5) CPC privind protecția drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei, intereselor societății sau ale statului;
- cu titlu subsidiar, constatarea constituționalității art. 31 alin. (2) numai în măsura în care condiția prevăzută de teza a doua se aplică exclusiv **renunțării** la cererea introductivă, iar nu și **retragerii** reglementate de art. 31 alin. (1), precum și în măsura în care sintagma „alte persoane” ar desemna exclusiv creditorii care s-au alăturat cererii introductive, iar nu și debitorul;
- expedierea materialelor dosarului nr. 2-23172927-09-2i-04122023 Curții Constituționale a Republicii Moldova pentru examinarea excepției potrivit competenței acesteia.

În susținerea cererii date a menționat faptul că la 4 decembrie 2023, creditorul SRL „Ixialia” s-a adresat instanței de judecată cu cerere introductivă, solicitând intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SRL „Auto-Internațional”, cu sediul în mun. Bălți, str. Sofia nr. 27/1, IDNO 1012602002961.

În motivarea cererii, creditorul a indicat că SRL „Auto-Internațional” avea o obligație contractuală rezultată din Contractul de locațiune nr. 01/09-20 din 23 septembrie 2020, în cuantum de 39.537,90 lei.

Prin notificarea din 31 octombrie 2023, recepționată de SRL „Auto-Internațional” la 30 noiembrie 2023, debitorul a fost informat despre neexecutarea obligațiilor contractuale și existența datoriei față de SRL „Ixialia”.

Întrucât datoria nu a fost achitată, creditorul a considerat că dispunea de un interes legitim pentru a prezuma incapacitatea debitorului de a-și achita obligațiile ajunse la scadență, motiv pentru care, la 4 decembrie 2023, a depus cererea introductivă privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Auto-Internațional”.

Prin încheierea Judecătorei Bălți, sediul Central, din 5 decembrie 2023, cererea introductivă depusă de SRL „Ixialia” a fost admisă spre examinare, iar în calitate de administrator provizoriu al SRL „Auto-Internațional”, pentru perioada de observație, a fost desemnat administratorul autorizat Onichevici Natalia, deținătoarea Autorizației nr. 42 din 14 ianuarie 2015.

Creditorul a menționat că, la 6 martie 2024, SRL „Auto-Internațional” a achitat integral datoria în cuantum de 39.537,90 lei, formată în temeiul Contractului de locațiune nr. 01/09-20 din 23 septembrie 2020.

Totodată, a indicat că niciun alt creditor nu s-a alăturat cererii introductive în termenul prevăzut de art. 28 din Legea insolabilității.

Ulterior, la 7 martie 2024, reprezentantul creditorului SRL „Ixialia”, administratorul autorizat Gîrleanu Natalia, a depus cerere privind retragerea cererii introductive, întemeiată pe art. 31 alin. (1) din Legea insolabilității și art. 265 lit. c) CPC.

Prin cererea respectivă, SRL „Ixialia” a solicitat admiterea retragerii cererii introductive și încetarea procesului privind intentarea procedurii de insolabilitate față de SRL „Auto-Internațional”, motivând că debitorul și-a executat integral obligația față de creditor.

Creditorul a relevat că aceste solicitări au fost respinse prin încheierile Judecătorei Bălți, sediul Central, nr. 2i-52/2023 din 1 august 2025 și 22 decembrie 2025.

A menționat că, în motivarea încheierii din 22 decembrie 2025, instanța a reținut că legiuitorul a condiționat încetarea procesului de insolabilitate, ca rezultat al retragerii cererii introductive, de condiția potrivit căreia renunțarea nu trebuie să contravină legii și să încalce drepturile și interesele legitime ale altor persoane, cererea fiind respinsă, potrivit poziției creditorului, exclusiv pentru faptul că SRL „Auto-Internațional”, în calitate de potențial debitor, și-a exprimat dezacordul.

Creditorul a mai indicat că, prin aceeași încheiere, instanța s-ar fi delimitat de soluția pronunțată anterior în cauza nr. 2i-108/2025 din 8 decembrie 2025, privind SRL „Royal Bliss”, în care, în temeiul art. 30 alin. (5) și art. 31 alin. (1) din Legea insolabilității, retragerea cererii introductive fusese admisă, iar procesul încetat.

Autorul excepției a subliniat că prezenta cauză este în continuare pendinte, cererea introductivă nefiind soluționată prin niciuna dintre modalitățile prevăzute de art. 30 alin. (4) din Legea insolabilității. Totodată, perioada de observație durează, potrivit susținerilor sale, de peste doi ani și opt luni, depășind termenul maxim indicat de lege.

Creditorul a solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate în privința art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care prevede că renunțarea la cererea introductivă nu privează persoanele care s-au alăturat acesteia de dreptul de a solicita examinarea pricinii în fond, iar în cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului numai dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane.

De asemenea, creditorul a contestat textul din art. 60 alin. (5) CPC, referitor la imposibilitatea instanței de a admite renunțarea reclamantului la acțiune atunci când aceasta contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului.

Potrivit autorului excepției, obiectul acesteia intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, Legea insolvenței având caracter de lege organică, iar excepția este ridicată de o parte în proces, prin reprezentantul său legal, SRL „Ixialia” având calitatea de creditor-deponent al cererii introductive formulate împotriva SRL „Auto-Internațional”.

Creditorul a susținut că normele contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei.

În acest sens, a invocat art. 9 din Legea insolvenței, potrivit căruia procesul de insolvență se întinde numai în temeiul unei cereri introductive.

Totodată, a făcut trimitere la art. 30 alin. (5) din aceeași lege, potrivit căruia instanța de insolvență poate dispune, prin încheiere, încetarea procesului judiciar în cazul încheierii unei tranzacții sau al retragerii cererii introductive, precum și în alte condiții stabilite de lege.

A invocat și art. 31 din Legea insolvenței, care prevede dreptul deponentului de a retrage cererea introductivă până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive, precum și condițiile incidente în cazul renunțării la cererea introductivă.

Autorul excepției a susținut că dreptul prevăzut de art. 31 alin. (1) este exercitabil până la adoptarea unei hotărâri de intentare a procesului de insolvență sau de respingere a cererii introductive, moment care, în prezenta cauză, nu ar fi intervenit.

A mai afirmat că modul de finalizare a cauzei, respectiv prin încetare sau prin respingerea cererii introductive, determină și regimul cheltuielilor judiciare aferente perioadei de observație, prin prisma art. 32 alin. (1) și (3) din Legea insolvenței.

Totodată, creditorul a susținut că faptul că instanța ar fi aplicat anterior aceleași norme prin încheieri care, potrivit poziției sale, nu au devenit irevocabile și pot fi contestate numai odată cu fondul cauzei, nu ar epuiza aplicabilitatea normelor respective.

Creditorul a relevat că art. 31 din Legea insolvenței este intitulat „Retragerea cererii introductive”, alin. (1) reglementând expres retragerea, în timp ce alin. (2) utilizează noțiunea de renunțare.

În opinia sa, norma nu definește cele două instituții și nici nu precizează dacă testul prevăzut la alin. (2), potrivit căruia renunțarea nu trebuie să contravină legii sau să încalce drepturile și interesele legitime ale altor persoane, este aplicabil și retragerii reglementate de alin. (1).

În continuare, creditorul a reprodus dispozițiile art. 60 CPC referitoare la drepturile procedurale speciale ale părților, inclusiv dreptul reclamantului de a renunța la acțiune și condiția prevăzută la alin. (5), potrivit căreia instanța nu admite renunțarea dacă aceasta contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului.

În susținerea excepției, creditorul a invocat art. 20 din Constituție și art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, apreciind că accesul liber la justiție nu presupune numai dreptul de a iniția un proces, ci și posibilitatea persoanei de a nu fi obligată să continue un litigiu împotriva propriei voințe.

Autorul excepției a susținut că obligarea reclamantului să continue un proces pe care nu îl mai dorește ar transforma mecanismul judiciar dintr-un instrument de protecție a drepturilor într-o formă de constrângere procesuală.

În opinia sa, dreptul de acces la justiție ar trebui să includă și dreptul persoanei de a nu continua un proces pe care nu mai dorește să îl susțină, atunci când nu există un interes legitim contrar care să justifice continuarea procedurii.

Raportând aceste argumente la prezenta cauză, creditorul a reiterat că SRL „Ixialia” a declarat expres că nu mai susține cererea introductivă și nu mai solicită intentarea procesului de insolvență față de SRL „Auto-Internațional”, întrucât creanța care a constituit temeiul cererii introductive a fost achitată integral la 6 martie 2024.

A menționat că nu urmărește obținerea unei hotărâri prin care să fie constatăată insolabilitatea debitorului, ci își exercită dreptul de dispoziție asupra propriei cereri introductive, în considerare dispariției situației de fapt care a determinat sesizarea instanței.

În opinia creditorului, aplicarea art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității, coroborat cu art. 60 alin. (5) CPC, a condus la situația în care SRL „Ixialia” este obligată să rămână participantă la o procedură pe care nu o mai susține și în cadrul căreia nu mai formulează vreo pretenție față de SRL „Auto-Internațional”.

A apreciat că o asemenea interpretare ridică problema unei ingerințe disproporționate în dreptul de acces la justiție, dreptul de acces la instanță neputând fi transformat, în opinia sa, într-o obligație de continuare a unui proces împotriva voinței persoanei care l-a inițiat, în absența unui temei juridic concret și a unui interes legitim pentru continuarea procedurii.

Autorul excepției a susținut că problema de constituționalitate nu este una abstractă și nu privește oportunitatea modificării legislației insolabilității, ci rezultă direct din circumstanțele prezentei cauze, în care instanța ar urma să determine efectele juridice ale cererii prin care creditorul-deponent își retrage cererea introductivă.

În această ordine de idei, a considerat că art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității este susceptibil de aplicare directă, acesta stabilind efectele renunțării la cererea introductivă, iar art. 60 alin. (5) CPC stabilește limitele în care instanța poate admite actele de dispoziție procesuală ale părților.

Din aceste motive, creditorul a apreciat că există o legătură directă între normele contestate și soluția procesuală ce urmează a fi adoptată în cauză.

Potrivit poziției sale, Curtea Constituțională ar urma să verifice dacă aplicarea art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității și a art. 60 alin. (5) CPC într-o situație în care creditorul-deponent nu mai susține cererea introductivă, creanța care a constituit temeiul acesteia a fost stinsă integral, iar procesul de insolabilitate nu a fost intentat, este compatibilă cu art. 20 și art. 54 din Constituție, art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, precum și cu principiile proporționalității și necesității ingerinței într-un drept fundamental.

Autorul excepției a susținut că problema constă în a stabili dacă normele contestate pot fi interpretate și aplicate în sensul obligării creditorului-deponent să continue susținerea unei cereri introductive pe care nu o mai susține și în raport cu care creanța ce a determinat formularea acesteia a fost deja stinsă.

Astfel, problema de constituționalitate ar privi, în opinia sa, limitele dreptului creditorului-deponent de a dispune de propria cerere introductivă anterior intentării procesului de insolabilitate și compatibilitatea acestor limite cu dreptul fundamental de acces liber la justiție.

Creditorul a apreciat că interdicția prevăzută de art. 60 alin. (5) CPC ar constitui, în circumstanțele cauzei, o măsură disproporționată, susceptibilă să afecteze însăși substanța dreptului de acces la justiție.

Totodată, a susținut că lipsa de claritate a normelor contestate generează incertitudine juridică, întrucât creditorul nu ar putea anticipa cu certitudine consecințele retragerii cererii introductive, în special în situația în care datoria a fost achitată integral.

În acest context, a invocat art. 46 din Constituție, referitor la dreptul de proprietate, precum și art. 23 din Constituție, sub aspectul cerințelor de claritate, accesibilitate și previzibilitate a normei juridice și al principiului securității juridice.

Creditorul a susținut că lipsa de precizie a normei îl plasează într-o stare de incertitudine juridică, lipsindu-l de posibilitatea de a anticipa consecințele conduitei sale procesuale.

A apreciat că, în aceste condiții, dreptul de acces la justiție garantat de art. 20 din Constituție ar fi afectat în substanța sa, deoarece creditorul a cărui creanță a fost stinsă înainte de examinarea cererii introductive nu ar dispune de un mecanism procedural previzibil pentru încetarea procesului judiciar.

De asemenea, a invocat art. 54 din Constituție, susținând că ingerința nu ar fi proporțională și nu ar urmări un scop legitim într-o societate democratică.

Totodată, a apreciat că menținerea procesului judiciar în lipsa unui interes legitim ar constitui o ingerință nejustificată în dreptul de proprietate al SRL „Ixialia”, prin expunerea societății la

cheltuieli judiciare suplimentare și la continuarea unei proceduri despre care aceasta afirmă că este lipsită de finalitate juridică.

În susținerea admisibilității cererii, creditorul a invocat prevederile Codului de procedură civilă privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și jurisprudența Curții Constituționale referitoare la interpretarea art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție.

A menționat că, potrivit jurisprudenței constituționale invocate, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normei contestate cu Constituția, ci verifică exclusiv dacă obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, dacă excepția este ridicată de o parte sau de reprezentantul acesteia ori din oficiu de instanță, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect aceleași prevederi.

În opinia creditorului, aceste condiții sunt întrunite în speță, întrucât art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității și art. 60 alin. (5) CPC ar urma să fie aplicate la soluționarea cauzei.

Totodată, creditorul a susținut că nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect nemijlocit problema de constituționalitate invocată în prezenta cauză.

Ulterior, la 8 octombrie 2026, lichidatorul SRL "Ixialia", în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, a depus cerere de completare a cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate prin care a solicitat extinderea obiectului excepției și asupra art. 28 alin. (3) din Legea insolabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „constată că debitorul nu este în stare de insolabilitate”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege, menținând integral solicitările formulate anterior.

În susținerea cererii a invocat faptul că problema de constituționalitate derivă din particularitățile situației procesuale existente în cauza pendinte.

Astfel, după admiterea cererii introductive spre examinare și instituirea perioadei de observație, creanța în cuantum de 39.537,90 lei, care a constituit temeiul sesizării instanței de către creditorul SRL „Ixialia”, a fost achitată integral de debitor la 6 martie 2024.

La 7 martie 2024, creditorul a comunicat instanței că nu mai susține pretențiile și nu mai solicită intentarea procesului de insolabilitate, ca urmare a executării integrale a obligației. Cererile de retragere formulate ulterior au fost respinse prin încheierile din 1 august 2025 și 22 decembrie 2025.

Autorul excepției susține că art. 31 din Legea insolabilității utilizează două noțiuni distincte – „retragerea cererii introductive”, reglementată la alin. (1), și „renunțarea la cererea introductivă”, reglementată la alin. (2) –, în timp ce condiția potrivit căreia încetarea procesului poate fi dispusă numai dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane este prevăzută expres numai pentru renunțare.

Din această perspectivă, autorul excepției pune în discuție compatibilitatea cu Constituția a aplicării condiției prevăzute la art. 31 alin. (2) și asupra retragerii cererii introductive reglementate de alin. (1), în situația în care creanța creditorului a fost stinsă, procesul de insolabilitate nu a fost încă intentat, iar la cererea creditorului inițial nu s-ar fi alăturat alți creditori.

În aceeași ordine de idei, autorul excepției solicită verificarea textului din art. 60 alin. (5) CPC, potrivit căruia instanța nu admite renunțarea la acțiune dacă aceasta contravine legii ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului, susținând că norma generală ar putea fi utilizată pentru restrângerea exercitării dreptului procesual special de retragere a cererii introductive prevăzut de Legea insolabilității. Textul art. 60 alin. (5) CPC menține, în forma în vigoare, această condiție.

Prin completarea din 8 octombrie 2026, reprezentantul creditorului a mai invocat o pretinsă omisiune legislativă rezultată din coroborarea art. 28 alin. (3), art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din Legea insolabilității.

Astfel, art. 28 alin. (3) prevede respingerea cererii introductive atunci când instanța constată că debitorul nu este în stare de insolabilitate, în timp ce art. 30 alin. (4) lit. d) prevede, în termeni generali, posibilitatea respingerii cererii introductive și refuzului de intentare a procesului. Art. 32 alin. (3), la rândul său, reglementează suportarea cheltuielilor în cazul respingerii cererii

introdutive în legătură cu lipsa temeiurilor de insolvabilitate. Aceste texte se regăsesc și în forma actuală a Legii insolabilității.

Autorul excepției susține că normele menționate nu reglementează expres situația în care, după admiterea cererii introdutive și instituirea perioadei de observație, creanța ce a constituit temeiul cererii este achitată integral, creditorul nu mai urmărește intentarea insolabilității, iar cererea introductivă rămâne, în opinia sa, fără obiect. Totodată, ar lipsi o reglementare expresă referitoare la regimul cheltuielilor judiciare și al remunerației administratorului provizoriu într-o asemenea situație.

În susținerea excepției au fost invocate art. 1 alin. (3), art. 20, art. 23, art. 46 și art. 54 din Constituție, precum și art. 6 §1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, autorul afirmând că problema ridicată privește accesul efectiv la justiție, previzibilitatea procedurii, securitatea juridică și consecințele patrimoniale produse de prelungirea perioadei de observație.

Solicită a ridica excepția de neconstituționalitate și a art. 28 alin. (3) din Legea insolabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „constată că debitorul nu este în stare de insolabilitate”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege, cu solicitarea adresată Curții Constituționale de a constata că normele sunt constituționale numai în măsura în care nu exclud respingerea cererii introdutive și în alte cazuri prevăzute de lege, în special atunci când cererea a rămas fără obiect ca urmare a satisfacerii creanței după instituirea perioadei de observație.

A menține integral solicitările formulate prin cererea din 25 august 2026 cu privire la art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității și la art. 60 alin. (5) CPC.

II. POZIȚIA PĂRȚILOR ÎN ȘEDINȚA DE JUDECATĂ

În ședința de judecată lichidatorul SRL ”Ixialia”, în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, prezentă prin intermediul videoconferinței, a susținut cererile privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depuse, solicitând admiterea acestora. Totodată a menționat că la moment este pendinte cererea privind încetarea procesului, cerință formulată în poziția procesuală a creditorului deponent prezentată instanței la 26.08.2026.

În ședința de judecată reprezentanții SRL „Auto-International” avocatul Anatolie Janu, avocatul Ghenadie Basisto, Hăbășescu Oleg și Iavtuhovschi Victor au solicitat respingerea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate cu completarea ulterioară, or, instanța deja s-a expus asupra cererilor lichidatorul SRL ”Ixialia”, în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, privind încetarea prezentului procesului, astfel normele invocate deja au fost aplicate.

În ședința de judecată administratorul provizoriu al SRL „Auto-International” Onichevici Natalia, prezentă prin intermediul videoconferinței, a menționat faptul că nu formulează obiecții asupra cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a completării depuse la aceasta, lăsând la aprecierea instanței de judecată și a Curții Constituționale examinarea acestora, fiecare în limitele competenței sale.

III. LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

Legea insolabilității

Articolul 1. Scopul și domeniul de reglementare

4) Procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Codul de procedură civilă

Articolul 12¹. Ridicarea excepției de neconstituționalitate

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor

Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pian la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

(4) Dacă nu sânt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărârii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

IV. MOTIVAREA INSTANȚEI

Analizând cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate cu completările ulterioare, instanța reține următoarele:

Potrivit cererilor depuse, instanța de insolabilitate menționează faptul că obiectul excepției îl constituie dispoziții cuprinse într-o lege adoptată de Parlament – Legea insolabilității nr. 149/2012 – și în Codul de procedură civilă, respectiv art. 31 alin. (2), art. 28 alin. (3), coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din Legea insolabilității, precum și art. 60 alin. (5) CPC.

Prin urmare, obiectul excepției se încadrează în categoria actelor asupra cărora Curtea Constituțională exercită controlul prevăzut de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

Instanța de insolabilitate menționează faptul că excepția a fost ridicată de reprezentantul creditorului-deponent SRL „Ixialia”, participant la proces, astfel încât este întrunită condiția referitoare la subiectul îndreptățit să formuleze excepția.

Cererea din 8 octombrie 2026 confirmă expres că SRL „Ixialia”, prin administratorul autorizat Gîrleanu Natalia, menține excepția formulată anterior și solicită completarea obiectului acesteia.

Instanța de insolabilitate constată faptul că inițial prin cererea depusă la 26 august 2026 s-a solicitat aplicarea excepției de neconstituționalitate a tezei a doua a prevederilor art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității, respectiv a textului *”În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane și la art. 60 alin. (5) CPC, respectiv a textului ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului.* Cu titlu subsidiar — constatarea constituționalității articolului 31 alineatul (2) numai în măsura în care condiția prevăzută de teza a doua se aplică exclusiv renunțării la cererea introductivă, iar nu și retragerii reglementate de articolul 31 alineatul (1), iar sintagma „alte persoane” desemnează exclusiv creditorii care s-au alăturat cererii introductive în condițiile articolului 28 alineatul (6) din aceeași lege, debitorul nefiind inclus în această categorie.

Aici instanța de insolabilitate punctează faptul că potrivit încheierii Judecătorei Bălți sediul central din 01 august 2025, s-a respins cererea înaintată de reprezentantul creditorului SRL

„Ixialia”, administratorul autorizat Gîrleanu Natalia, privind retragerea cererii introductive, în cadrul cauzei nr.2i-52/2023 la cererea reprezentantului creditorului SRL „Ixialia” privind intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SRL „Auto-Internațional” în temeiul art.31 al Legii insolabilității și 60 alin. (5) al Legii insolabilității.

Totodată, instanța de insolabilitate relevă faptul conform încheierii Judecătorei Bălți sediul central din 22 decembrie 2025, s-a respins cererea înaintată de reprezentantul creditorului SRL „Ixialia” administratorul autorizat Gîrleanu Natalia privind încetarea procesului intentat la cererea introductivă depusă de „Ixialia” SRL privind intentarea procedurii de insolabilitate în privința SRL „Auto-Internațional”, în temeiul art.31 al Legii insolabilității.

Astfel, instanța de insolabilitate conchide faptul că prevederile art.31 al Legii insolabilității au constituit deja obiectul examinării instanței la soluționarea cererilor depuse de SRL „Ixialia” privind retragerea cererii introductive și cererii de încetare a procesului.

În altă ordine de idei, instanța remarcă faptul că reieșind din declarațiile reprezentantului SRL „Ixialia” lichidatorul Natalia Gîrleanu, ultima prin poziția procesuală din 26 august 2026 a solicitat emiterii încheierii de încetare a procesului cu dispunerea ridicării măsurilor de asigurare aplicate prin încheierea din 05.12.2023, din considerentul că aceasta nu își susține pretențiile și nu solicită intentarea procesului de insolabilitate față de debitorul SRL „Auto-Internațional” din motivul achitării integrale a datoriei la data de 06.03.2024 ce constituie baza încetării procesului.

În drept reprezentantul SRL „Ixialia” a făcut trimere la art.27, 211 alin. (2), art.212 alin. (3) CPC, precum și al art.9, art.28 alin. (6), art.30 alin. (3)-(5), art.31 alin. (1) și art.32 alin. (1) din Legea insolabilității.

Astfel, analizând prevederile legale pe care și-a întemeiat poziția reprezentantul SRL „Ixialia” lichidatorul Natalia Gîrleanu, instanța reține că aici nu se regăsesc prevederile art.31 alin. (2) al Legii insolabilității asupra cărora se solicită aplicarea excepției de neconstituționalitate.

Referitor la solicitarea aplicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor din art. 60 alin. (5) Cod de procedură civilă, instanța de insolabilitate notează faptul că aceste prevederi sunt în coroborare cu cele menționate la art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității.

Instanța remarcă faptul că excepția de neconstituționalitate are caracter incidental și concret, fiind destinată verificării constituționalității unei norme de a cărei aplicare depinde soluționarea litigiului pendinte. Aceasta nu constituie un mijloc procedural de reexaminare a legalității sau temeiniciei unei încheieri judecătorești deja pronunțate și nici o modalitate indirectă de redeschidere a unui incident procedural soluționat anterior.

În cumulul celor invocate mai sus, deoarece condiția prevăzută de art. 12¹ alin. (2) CPC nu este îndeplinită, instanța va respinge cererea înaintată de SRL „Ixialia” în partea aplicării excepției de neconstituționalitate a tezei a doua a prevederilor art. 31 alin. (2) din Legea insolabilității, respectiv a textului *”În cazul în care debitorul sau creditorul renunță la cererea introductivă, instanța de insolabilitate dispune încetarea procesului doar dacă renunțarea nu contravine legii și nu încalcă drepturile și interesele legitime ale altor persoane* și la art. 60 alin. (5) CPC, respectiv a textului *ori încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, interesele societății sau ale statului și cu titlu subsidiar — constatarea constituționalității articolului 31 alineatul (2) numai în măsura în care condiția prevăzută de teza a doua se aplică exclusiv renunțării la cererea introductivă, iar nu și retragerii reglementate de articolul 31 alineatul (1), iar sintagma „alte persoane” desemnează exclusiv creditorii care s-au alăturat cererii introductive în condițiile articolului 28 alineatul (6) din aceeași lege, debitorul nefiind inclus în această categorie.*

În ceea ce privește solicitarea aplicării excepției de neconstituționalitate a prevederilor din art. 28 alin. (3) din Legea insolabilității nr. 149/2012, în partea referitoare la textul „constată că debitorul nu este în stare de insolabilitate”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege, cu solicitarea adresată Curții Constituționale de a constata că normele sunt constituționale numai în măsura în care nu exclud respingerea cererii introductive și în alte cazuri prevăzute de lege, în special atunci când cererea a rămas fără obiect ca urmare a satisfacerii creanței după instituirea perioadei de observație, instanța de insolabilitate menționează faptul că

aceste prevederi pot fi incidente în raport cu stabilirea soluției ce poate fi pronunțată asupra cererii introductive.

Pentru ridicarea excepției este suficient că normele contestate sunt susceptibile de a fi aplicate la soluționarea problemelor procesuale cu care instanța este sesizată.

Totodată, instanța de insolabilitate nu atestă existența unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale prin care să fi fost soluționată în fond aceeași problemă de constituționalitate formulată în cauza de față.

În consecință, instanța nu identifică, la nivelul verificării ce îi revine potrivit art. 12¹ CPC, un impediment care să permită refuzul sesizării Curții Constituționale pe acest temei.

Instanța de insolabilitate reiterează, prin admiterea cererii se constată exclusiv că sunt întrunite condițiile procedurale necesare pentru ca problema ridicată de participantul la proces să fie transmisă autorității competente să se pronunțe asupra constituționalității – Curtea Constituțională.

Această delimitare rezultă atât din art. 12¹ CPC, cât și din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, potrivit căreia verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale, instanța ordinară putând refuza sesizarea numai dacă nu sunt întrunite condițiile procedurale.

Prin urmare, ținând cont de faptul că obiectul excepției este susceptibil controlului de constituționalitate, aceasta este ridicată de un participant la proces, dispozițiile contestate prezintă relevanță pentru soluționarea cauzei concrete, iar problema constituțională formulată nu rezultă a fi fost soluționată anterior în fond în aceeași configurație juridică, instanța consideră necesară admiterea cererii și ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În circumstanțele menționate, instanța în caz de necesitate va amâna pledoariile la examinarea cauzei date, reieșind din dispozițiile art. 12¹ alin. (3) CPC, conform cărora ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

În conformitate cu art.5 din Legea insolabilității, art. 12¹, art. art. 269-270 CPC, instanța de insolabilitate,-

dispune:

Se admite parțial cererea (cu completările ulterioare) depusă de lichidatorul SRL "Ixialia", în proces de faliment, Natalia Gîrleanu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a art. 28 alin. (3) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în partea referitoare la textul „*constată că debitorul nu este în stare de insolabilitate*”, coroborat cu art. 30 alin. (4) lit. d) și art. 32 alin. (3) din aceeași lege.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate din 26 august 2026 cu completarea din 08 octombrie 2026 și actele pertinente ale cauzei, pentru examinare conform competenței.

În rest cererea se respinge din motivul neîntrunirii condiției privind aplicabilitatea normelor contestate la soluționarea chestiunii pendinte.

Se continuă examinarea cererii introductive înaintate de către SRL „Ixialia” privind intentarea procesului de insolabilitate față de SRL „Auto-International” până la pledoarii, care se amână până la soluționarea de către Curtea Constituțională a sesizării privind excepția de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Marina Tilipeț

Digitally signed by Tilipeț Marina
Date: 2026.10.09 16:28:44 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

